

ÖVERSIKTSPLAN 2040

Örnsköldsviks kommun

Bilaga D5. Samrådsredogörelse – synpunkter från föreningar och intresseorganisationer.

Granskningshandling

Bilaga D5. Samrådsredogörelse – synpunkter från föreningar och intresseorganisationer.

Översiktsplan 2040 - Örnsköldsviks kommun

Granskningshandling 2025-09-03

Kontakt

Örnsköldsviks kommun

Järnvägsgatan 6

891 88 Örnsköldsvik

0660 - 880 00

kontaktcenter@ornskoldsvik.se

www.ornskoldsvik.se

Innehållsförteckning

Sekretess och personuppgiftshantering	4
Föreningar och intresseorganisationer	4
Bjästaområdets Samhällsförening.....	4
Björna i Ångermanland Ekonomisk Förening	7
Bygsam Anundsjö.....	8
Bygsam Nätradalen	8
Föreningar i samverkan genom Trehörningsjö idrottsförening.....	16
Föreningar i samverkan Trehörningsjöområdet.....	16
GFG Bygsam	19
Hattsjö-Flyggsjö Fiskevårdsområde	21
Husum (fysisk namninsamling)	23
Kubbe- Norrflärke Bygdegårdsförening.....	35
Köpmanholmens Samhällsförening.....	36
Mellansels Flygklubb	37
Naturskyddsföreningen i Örnsköldsvik.....	38
Norrälvsjö- Brunsnäs Intresseförening.....	40
Näringsliv i samverkan.....	42
Opinionen mot bergtäkten i Ravesta	46
RF-SISU Västernorrland	53
Sidensjö framtid	55
Svenska samernas riksförbund.....	57
Trehörningsjö Idrottsförening.....	61
Ulvö Kapellag.....	62
Vilhelmina Norra Sameby	63
Ångermanlands Ornitologiska Förening	69

Sekretess och personuppgiftshantering

Denna bilaga innehåller information som omfattas av sekretess enligt Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) (OSL) samt regleras av EU:s dataskyddsförordning (GDPR) och kompletterande svensk dataskyddslagstiftning. Uppgifter som kan hänföras till enskilda personliga eller ekonomiska förhållanden, eller som annars kan antas medföra skada vid utlämnande, hanteras med särskild försiktighet.

Sekretess gäller även för uppgifter om skyddsvärda arter, i enlighet med bestämmelser i OSL, särskilt när spridning av sådan information kan innebära risk för arternas bevarande eller utsätta dem för störningar.

Myndigheten gör en individuell sekretessprövning i enlighet med OSL innan uppgifter lämnas ut. Sekretess gäller särskilt om det kan antas att personuppgifter, efter utlämnande, kommer att behandlas i strid med GDPR eller dataskyddslagen (21 kap. 7 § OSL).

Sekretessbelagd information i denna bilaga har markerats med (XXXX). Syftet är att säkerställa skyddet för den enskildes personliga integritet, bevarandet av skyddsvärda arter samt att uppgifterna behandlas i enlighet med gällande rätt.

Föreningar och intresseorganisationer

Bjästaområdets Samhällsförening

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
Kap 2. Förutsättningar, Mål och visioner Kap 2:2 Globala, nationella och regionala mål, planer och strategier. Viktigt att utveckla den regionala infrastrukturplanen för Västernorrland 2022–2033 genom investeringar i regionala vägar, cykelvägar, busshållplatser och tågstationer. Detsamma gäller förslagen på lokala infrastrukturobjekt såsom en ny tåghållplats Nätradalen på Botniabanan i Bjästaområdet.	Region Västernorrland ansvarar för framtagandet av den Regionala infrastrukturplanen. Örnsköldsviks kommun framför synpunkter vid framtagande, varpå kommunens översiktsplan är ett underlag för detta.	Nej
Kap 3:2 Bebyggelse Förslag på åtgärder: • Fortsätta utveckla serviceorten Bjästa som en knutpunkt för byte mellan olika trafikslag. • Utveckla de strategiska skärgårds- och friluftsområdena såsom Ulvön, Trysunda,	Planförslagets utvecklingsinriktning och Ortsbeskrivning lyfter flera infrastrukturella utvecklingsfrågor i Bjästa bland annat en framtida tågplats i Nätradalen och gång- och cykelvägar. Planförslaget innehåller kommunens viljeinriktningar kopplat till natur och friluftsliv, i inland, kusten och skärgården. Förslaget har kompletterats i sedan samrådet. Översiktsplanen	Nej

<p>Skuleskogens nationalpark och Nätra Fjällskog.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utveckla gång och cykelvägnätet, kollektivtrafiken och antalet laddplatser. 	<p>hanterar frågan generellt och övergripande i ett tidigt skede.</p> <p>Planförslaget innehåller delar som ska bidra till att förbättra gång- och cykelvägnätet samt kollektivt resande. Kommunens översiktsplan omfattar inte utbyggnadsplaner för laddplatser eller pekar ut mark specifikt för laddplatser.</p>	
<p>Kap 3:3 Kommunikationer Förslag på åtgärder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utveckla ladd- och tankstationer i anslutning till väg E4 i Bjästa och i centrala Bjästa. • Förbättra trafiksäkerheten vid E4 norra avfarten till Bjästa i Skrike riktning söderut. • Förbättra avfart Bjästabacken på E:4 med en bättre och längre avfart till Bjästa/Nätradalen i södergående riktning. Samtidigt kan det vara på sin plats att se över busshållplatsernas standard på båda sidorna av E4 vid Bjästabacken. • Viktigt att skapa en tåghållplats/station i Nätradalen för att gynna utvecklingen av turismen i södra kommundelen och hela högakustenregionen. • Viktigt att förbättra utvecklingen av cykelmöjligheter genom att satsa på: <ul style="list-style-type: none"> - GC-väg Köpmanholmen - Bjästa med eventuell förlängning till Bjästabacken och tåghållplats Nätradalen. - GC-väg Bjästa-Bergom Gene. - GC-väg Köpmanholmen-Näske-Skuleskogens naturreservat. - GC- väg Norrsvedje-Skuleskogen 	<p>Beaktas delvis.</p> <p>Översiktsplanen omfattar inte utbyggnadsplaner för ladd- och tankstationer eller pekar ut mark specifikt för dessa ändamål.</p> <p>I planförslaget lyfts inte alla behov av åtgärder på vägnätet i kommunen, se kapitel 4 i samrådsredogörelsen. Planförslaget har förtydligats kring behovet att utreda trafikplatsen Bjästa E4-Sidensjövägen, dock inrymmer inte översiktsplanen detaljer kring utformning o.s.v. Trafikplatsen är den större huvudsakliga knutpunkten för trafiken i området och dess funktion är kopplad till Bjästas ortsutveckling. Den mindre norra avfarten till Bjästa i Skrike (riktning söderut) har en mer lokal funktion kopplat till området vid Skrike. Väg E4 är en statlig väg och kommunen har inte själv rådighet att genomföra insatser längs dessa, se kapitel 4 i samrådsredogörelsen.</p> <p>Synpunkten överensstämmer med planförslaget gällande en framtida tåghållplats i Nätradalen.</p> <p>Synpunkten överensstämmer i stora delar med planförslaget gällande viktiga cykelmöjligheter. I kapitel 3.3 Kommunikationer presenteras förslag på cykelstråk. I kapitel 4.2 Ortsbeskrivningar har strukturskisser lagts till där det tydliggörs vilka gång- och cykelstråk som är prioriterade inom respektive ort och vilka sträckor som ses som framtida cykelstråk.</p> <p>Synpunkten vidarebefordras till berörd avdelning inom kommunen.</p>	Ja
<p>Kap 4. Mark och vattenanvändningen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utveckla pendlarparkering längs E4 vid Bjästabacken och vid Nätra hotell och Restaurang. • Undersöka möjligheten att anordna parkering av fordon under dagtid på befintliga parkeringsplatser i anslutning till Bjästa busstation, till ett attraktivt pris per månad eller längre tidsperiod. 	<p>Planförslaget omfattar inte utbyggnadsplaner för parkering/pendlarparkering eller pekar ut mark specifikt för ändamålet.</p>	Nej

<p>Kap. 4:2:2 Ortsbeskrivningar/ Bjästa</p> <p>Förslag på åtgärder för att förbättra för de oskyddade trafikanterna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bygga en bred trottoar för gång o cykel från torget i Bjästa till Sidensjövägen. • Vägkorsningen Nätragatan/Sidensjövägen behöver förbättras angående trafiksäkerheten för gång- och cykeltrafik samt korsande trafik. En enkel och lämplig första åtgärd är att sätta upp skyltar som visar fordonets hastighet liknande de skyltar som finns på Viktoriaesplanaden och Myrängsvägen i Örnsköldsvik. En ombyggnad av korsningen med t ex hastighetskamera vore att föredra. Dessutom bör korsningen göras om att bli en entré till Bjästa. 	<p>Beaktas delvis. Synpunkten stämmer i stort överens med planförslaget. Ortbeskrivningen har utvecklats utifrån synpunkten gällande behovet att förbättra korsningen Nätragatan/Sidensjö. En översiktsplan lyfter behov av åtgärder på en översiktlig nivå, detaljerade frågor kring utformning och åtgärder hanteras i efterföljande skeden, se kapitel 4 i samrådsredogörelsen. Synpunkten vidarebefordras till berörd avdelning inom kommunen.</p>	<p>Ja</p>
---	--	-----------

Björna i Ångermanland Ekonomisk Förening

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
Ny mark för industri borde planeras för att enklare etablering av företag, just nu finns ingen industrimark.	Synpunkten stämmer överens med planförslaget. I planförslaget finns mark för verksamheter utpekad i Björna. Se kapitel 4.3.4, området Västra.	Nej
Vägen mellan Björna och Gottne (vägnr Y1033), bör rustas upp och beläggas med asfalt.	Vägars beläggning är inte en fråga för översiktsplanen. Synpunkten hänvisas till Trafikverket som är väghållare för vägen.	Nej
Säkerheten under viadukten (Fredrikavägen, vägnr 352) i Björna samhälle, är inte bra. Det går mycket tung trafik samt är det mycket fotgängare som går där.	Synpunkten bedöms överensstämma med planförslaget. Se beskrivande text i kapitel 4.2.4.	Nej
Förslag på att etablera en Gångvägen mellan Björna samhälle och Björnaby (Fredrikvägen, vägnr 352). Då det är många som cyklar går ner till samhället	Synpunkten bedöms överensstämma med planförslaget. Se lista över bedömt behov av framtida cykelstråk i kapitel 3.3.	Nej
Det finns inte någon lägre hastighetsbegränsning förbi Björnaskolan, vilket är konstigt då resten av Öviks kommun har 30km förbi respektive skola.	Översiktsplanen hanterar inte hastighetsbegränsningar. Synpunkten vidarebefordras till berörd avdelning inom kommunen.	Nej
Det saknas parkering efter Centralgatan förbi Björnaskolan.	Översiktsplanen hanterar inte parkeringsfrågor på den detaljnivån. Synpunkten vidarebefordras till berörd avdelning inom kommunen.	Nej

Bygsam Anundsjö

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
Vi anser att Anundsjösjöns norra sida bör få tre st LIS områden. Ett i fanbyn, ett i Norrmesunda och ett i Sörböle området. Sjön med sin anslutning till Mellansel och Bredbyn utgör en stor möjlighet till utveckling av de båda byarna. Och på den norra sidan av sjön finns många lämpliga platser att tillåta strandnära bebyggelse.	Beaktas delvis. Planförslaget har kompletterats med ett nytt LIS-område i Österfannbyn. I planförslaget finns det ett utpekade område öster om Sörböle. Norrmesunda består till mesta del av jordbruksmark och är därför inte möjligt att peka ut för bebyggelseutveckling. Dispensskälet landsbygdsutveckling i strandnära läge är dock möjligt att tillämpa både inom och utanför utpekade LIS-områden. Vid prövning utanför utpekade områden finns riktlinjer i kapitel 5.2 som stöd.	Ja
Vi anser att även Moliden, Norrflärke och Gottne i kraft av orter med skola, borde få vara utpekade som närorter.	Närorterna ska erbjuda tillgänglig service, framför allt kommersiell service men ibland även kommunal service, för invånare och besökare. Enbart kommunal service som exempel skola eller förskola anses inte tillräckligt för att orten ska vara en närort. Ingen justering av planförslaget har gjorts.	Nej

Byggsam Nätradalen

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
Byggsam Nätradalen presenterar härmed en sammanställning av synpunkter från våra bygder – Ulvön, Köpmanholmen, Bjästa och Sidensjö – inför Örnsköldsviks kommuns förslag till Översiktsplan 2040. Under våren 2025 har vi deltagit i samrådsträffar, genomfört lokala dialoger och fångat upp invånarnas, föreningarnas och företagens perspektiv. Syftet med detta dokument är att förmedla de viktigaste lokala inspel som har framkommit, med målet att Översiktsplan 2040 på ett tydligt och hållbart sätt ska stödja en levande och växande södra kommun. Våra synpunkter speglar en stark framtidstro – men också behovet av att planeringen utgår från Nätradalens särskilda förutsättningar och potential. Vi vill härmed lämna gemensamma synpunkter på Översiktsplan 2040 för Örnsköldsvik	Tack för gott samarbete och för ett genomarbetat yttrande	Nej

<p>kommun. Vår utgångspunkt är att utvecklingen av våra bygder – Bjästa, Sidensjö, Ulvöarna och Köpmanholmen – ska ske långsiktigt hållbart, med respekt för lokala förutsättningar, en levande landsbygd och god livskvalitet för boende, företag och besökare.</p>		
<p>2. Förutsättningar, mål och vision 2.2 Globala, nationella och regionala mål, planer och strategier Sveriges energi- och klimatmål 2030 och framåt samt Nationell strategi för en hållbar vindkraftsutbyggnad Vi ser att det finns ett starkt motstånd i flertalet bygder runt om i Örnsköldsviks kommun gällande ytterligare utpekade områden för vindkraft i vår kommun. Det anses att de redan utpekade områdena i gällande översiktsplan är mer än tillräckligt för att täcka Örnsköldsviks kommuns bidrag till den nationella utbyggnaden av vindkraft.</p>	<p>Planförslaget pekar inte längre ut områden med ändrad markanvändning för vindkraft, se vidare i kapitel 4 i samrådsredogörelsen.</p>	<p>Ja</p>
<p>Regional infrastrukturplan för Västernorrland 2022–2033 Vi ser positivt på att utbyggnad av en ny framtida pendeltågstation i Bjästa lyfts fram i utvecklingsriktningen.</p>	<p>Noterat</p>	<p>Nej</p>
<p>Mellankommunala frågor i Översiktsplan 2040 Vi noterar att Sagavägen lyfts som en turistisk samverkansinsats som är gränsöverskridande geografisk och vi vill också trycka på vikten av Höga Kusten-ledens och Skuleskogens nationalparks sträckning genom Nätradalen och dess betydelse för besöksnäringen i vår kommun.</p>	<p>Höga Kusten-leden och nationalparken omnämns i flera olika sammanhang i planförslaget.</p>	<p>Nej</p>
<p>3. Utvecklingsinriktning 3.2 Bebyggelse Serviceorter • Vi ser positivt på serviceorterna (Bjästa) som en knutpunkt för byte mellan olika trafikslag.</p>	<p>Noterat, synpunkten överensstämmer med planförslaget. Översiktsplanen utvecklingsinriktning och Ortsbeskrivning lyfter flera infrastrukturella utvecklingsfrågor i Bjästa gällande kollektivt resande och gång- och cykelvägar bland annat en framtida tågplats i Nätradalen. Om dessa insatser förverkligas bidrar det till Bjästas funktion som en knutpunkt för byte mellan olika trafikslag i kommunens södra del.</p>	

<p>Närort</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi ser positivt på den utpekade utvecklingen av Köpmanholmen och styrker att utveckling ska kunna ske sida vid sida och att besöksnäringen är viktig för fortsatt attraktivitet. • Vi trycker extra på att behovet av bostäder är stort och att industriverksamhet och skyddszoner bör ses över för att skapa förutsättningar för bostadsbyggande i Köpmanholmen. 	<p>Skyddszonerna för fabriken är under utredning. När utredningen är klar kommer zonerna ses över utifrån utredningsresultatet.</p>	<p>Nej</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Även Ulvön är i stort behov av bostäder och en upphävning av landskapsbildskyddet är nödvändigt för att skapa förutsättningar för utveckling och överlevnad på ön. Områden för bostadsbyggande bör pekas ut. 	<p>Beaktas delvis. Örnköldsviks kommun strävar efter att en möjlig utveckling på Norra Ulvön. Planförslaget har kompletterats med utpekande av utvecklingsområden på Norra Ulvön, se vidare i kapitel 4 i samrådsredogörelsen.</p>	<p>Ja</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Sidensjö har länge haft ett stort behov av byggbar mark för både bostäder och verksamhet och detta bör prioriteras i både utpekade LIS-områden samt tätortsnära mark. 	<p>Beaktas delvis. Nytt LIS-område pekas ut vid Drömmesjön. Mark kring Sidensjö tätort bedöms i stort inte vara lämplig för vidare utpekanden eftersom den till största delen består av jordbruksmark eller huser risk för översvämning. Planförslaget möjliggör dock utveckling även utanför utpekade områden. Stöd för utveckling finns översiktsplanens grundprincip i kapitel 4.1.</p>	<p>Ja</p>
<p>3.3 Kommunikationer</p> <p>Resecentrum och järnvägsstationer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tåghållplats i Nätradalen/Bjästa bör prioriteras. Över 5 000 invånare bor inom 15 minuter från en möjlig station, vilket är fullt tillräckligt resandeunderlag. Stationen skulle gynna både arbetspendling och besöksnäring i Höga Kusten. 	<p>Noterat, överensstämmer med planförslaget. Översiktsplanen lyfter att en framtida tåghållplats i Nätradalen, vid Botniabanan, kan gynna utvecklingen i den södra kommundelen och bidra till att fler reser hållbart. En ny hållplats i detta läge kommer att vara positivt för hållbar turism i Höga Kusten samt för verksamheter och ortsbefolkning.</p>	<p>Nej</p>
<p>Farleder och hamnar</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vid en utveckling av hamnen i Köpmanholmen bör verksamheter som verkar i skärgården prioriteras och tilldelas en anvisad plats för arbetsbåtar som ligger i hamn samt båtar som lastas för vidare transport. Det bör även finnas utrymmen i anslutning till hamnen för tillfällig uppläggning av arbetsmaterial. • En sanering av fiberbankar vid Köpmanholmens hamn bör prioriteras då en utökad trafik/utveckling av hamnen riskerar att föroreningar sprids. • Trafiksituationen till och från 	<p>Kommunen håller med om att verksamheter med koppling till hamnen bör prioriteras vid anvisning samt att trafiksituationen behöver ses över. Planförslaget har kompletterats kring förorenad mark och fiberbankar. Se kapitel 4.1 och kapitel 6.7. Frågan hanteras mer detaljerat i kommunens handlingsplan för förorenad mark.</p>	<p>Ja</p>

<p>hamnen bör ses över och förbättras både genom stärkt vägnät samt säkra vägar för barn- och unga som tar sig till och från skola.</p>		
<p>Flygtransporter vid Örnsköldsviks Airport</p> <ul style="list-style-type: none"> • En helikopterplatta på Ulvön bör prioriteras för att stärka säkerheten för de boende på ön, sommar- som vinter. 	<p>Beaktas. Planförslaget har kompletterats med en text som påpekar behovet av en helikopterplatta.</p>	<p>Ja</p>
<p>Ökad tillgänglighet för kollektivt resande, gång och cykel</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi ställer oss bakom planerna för GCV på följande platser (med vissa önskvärda justeringar): <ul style="list-style-type: none"> o Köpmanholmen-Bjästa-Framtida tågghållplats i Nätradalen. Tillägg: GCV från Bjästa centrum via Bjästa Ishall/Entrébyggnad till ovanstående dragning för att möjliggöra säkra vägar för barn och unga som nyttjar det nya tänkta all-aktivitetsområdet vid Entrébyggnaden samt anslutning till Bjästabacken. o Bredåker-Sidensjö-By: Förslag att justera sträckning från badplats ända fram till korsning mot byn By för att skapa en sammanhängande sträckning. En anslutning till Sidensjö kyrka är också önskvärt med tanke på den stora lekplats som finns där samt till Sidensjö sparbank från skolan då denna nyttjas av både skola och barn/unga. o Nätra-Bergom-Gene o Köpmanholmen-Näske-Skuleskogens nationalpark (Entré Nord) o Norrsvedje-Skuleskogen 	<p>Gällande synpunkten på sträckan Köpmanholmen-Bjästa-Framtida tågghållplats i Nätradalen, så har sträckningens dragning med koppling till Ishallen och Bjästabacken förtydligats i ortsbeskrivningen med tillhörande strukturskisser. Cykelstråket Bredåker- Sidensjö- Bysandviken har förlängts till korsning mot By (väg 919), vilket framkommer i kapitel 3.3 samt kapitel 4.2.11. I ortsbeskrivningen och strukturskissen har det förtydligats att korsningen Angermannusväg (väg 908) - Ö-viksvägen (väg 335) samt korsningen Ö-viksvägen (väg 335) - väg 908 - väg 894 behöver ses över då oskyddade trafikanter rör sig på sträckan med bland annat lekplatsen som målpunkt. I övrigt överensstämmer synpunkten med samrådsförslaget. Se vidare i kapitel 4 i samrådsredogörelsen.</p>	<p>Ja</p>
<p>3.4 Natur och friluftsliv</p> <p>Grön-blå samband mellan kust och inland</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi är eniga i betydelsen av de grön-blå sambanden som möjliggörare för spridning av arter och ett välmående ekosystem, men anser att det bör finnas en möjlighet till balans mellan friluftsliv och natur där människa och växt- och djurarter kan leva i samspel med varandra i stället för motsättning. Detta framför allt vid 	<p>I planförslagets utvecklingsinriktning beskrivs de grön-blå sambanden mellan kust och inland övergripande utifrån de gröna och blå aspekterna. Balansen mellan natur och människa för de olika markanvändningarna finns beskriven i kapitel 4.7. Ingen justering av planförslaget.</p>	<p>Nej</p>

hälsofrämjande aktiviteter som paddling m.m.		
Utveckling av vandringsmöjligheter i kustområdet <ul style="list-style-type: none"> • Här anser vi att även vandringsmöjligheter på exempelvis Ulvön bör tas med som en förstärkning av friluftslivet i Örnsköldsviks kommun. 	Planförslaget visar kommunens viljeinriktning kopplat till friluftsliv övergripande och planen pekar generellt sett inte ut specifika vandringsleder på olika platser i kommunen. Ingen ändring av planförslaget.	Nej
4. Mark- och vattenanvändning 4.1 Gemensamma riktlinjer Persontrafik och godstransporter <ul style="list-style-type: none"> • En tydlig plan för utveckling av kommunikationer till och från Ulvön för såväl besökare som fritids- och fastboende. • Utveckla en pendlarparkering vid Bjästabacken med möjlighet till elbilsladdning (ej snabbaddare). • Utpekande av behov av snabbaddare vid Nätra motell både för persontrafik samt godstransporter. 	Kommunens ställningstagande för allmänhetens tillgänglighet till Ulvön och Trysunda har justerats och flyttats till kapitel 6.3.2. Riktlinjer Höga kusten. Översiktsplanen hanterar frågor gällande den fysiska infrastrukturen på en övergripande nivå. Översiktsplanen innehåller inte handlingsplaner för utveckling och driftsfrågor som exempelvis färjetrafikens turtäthet. Översiktsplanen omfattar inte utbyggnadsplaner för parkering/pendlarparkering eller pekar ut mark specifikt för parkeringar/pendlarparkeringar. Ingen ändring av planförslaget.	Nej
Vatten i vår bebyggda miljö <ul style="list-style-type: none"> • Möjliggör för Bjästabacken att lagra regn och ytvatten i dammar för snöläggning vintertid. Detta sparar både resurser, pengar och tillgången av dricksvatten samt bidrar till en ökad motståndskraft vid kraftig torka etc. 	Planförslaget hanterar inte frågan om lagring av ren- och ytvatten.	Nej
Förorenad mark och vatten <ul style="list-style-type: none"> • Sanering av fiberbankar i anslutning till Köpmanholmens hamn bör prioriteras för att möjliggöra utveckling av hamnen. 	Planförslaget har även kompletterats kring fiberbankar. Se kapitel 4.1 Gemensamma riktlinjer och kapitel 6.7 Förorenad mark. Frågan hanteras mer detaljerat i kommunens handlingsplan för förorenad mark.	Ja
Vindkraft <ul style="list-style-type: none"> • Inga ytterligare områden för vindkraft bör pekas ut i vår kommun. 	Planförslaget pekar inte längre ut områden med ändrad markanvändning för vindkraft, se vidare i kapitel 4 i samrådsredogörelsen.	Ja

<p>Täktverksamheter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gruvdrift i anslutning till grönbåa samband mellan kust och inland bör kommunen motverka. 	<p>Översiktsplanen har ett generellt restriktivt förhållningssätt till gruvor. Det utgör känsliga verksamheter och lokaliseringen är mycket viktig.</p>	<p>Nej</p>
<p>4.2 Ortsbeskrivningar 4.2.2 Bjästa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bjästa tätort har 1805 invånare (SCB 2023). • En önskan om att möjliggöra för utveckling av ett fritidsområde i anslutning till Bjästabacken – Bjästamon med exempelvis elljusspår, cykelbanor etc. En samlingspunkt för utomhusaktiviteter både sommar- och vintertid. 	<p>Vår statistik kommer från SCB tätortsstatistik 2023, avgränsningen är gjord utifrån tätortsområdet. Ingen komplettering av statistik för omland görs. Planförslaget bedöms möjliggöra för önskad utveckling vid Bjästabacken.</p>	<p>Nej</p>
<p>4.2.5 Köpmanholmen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi ifrågasätter industriområdets storlek och vill se möjlighet till etablering av bostäder och besöksnäring i anslutning till tätorten. Begränsningar av skydds- och bullerzoner hämmar Köpmanholmens utveckling och ytterligare industrietableringar bör koncentreras till redan anspråkstagna områden. • Säkerhetszon om 150 meter på Köpmanholmsvägen utgör ytterligare begränsningar i utveckling av bostadsområden och bör vägas in i den totala inskränkningen av industrins plats i samhället. 	<p>Se tidigare svar angående skydds- och bullerzoner. Rekommenderade vägar för farligt gods är utpekade av länsstyrelserna och utgör ett sammanhängande vägnät i Sverige. Vid planläggning eller bygglov i närheten av vägen ska gällande riktlinjer för riskhantering användas.</p>	<p>Nej</p>
<p>4.2.10 Ulvöhamn</p> <ul style="list-style-type: none"> • Året runt-öppen livsmedelsbutik samt drivmedelsförsäljning är av yttersta vikt för fastboende och potentiella inflyttare. • Bättre förutsättningar för hantering av avfall/återvinning bör ses över och möjliggöras för både fritids- och fastboende samt verksamheter på Ulvön. • Det bör finnas en tydlig vision om en levande skärgårdsmiljö där hänsyn tas till såväl boende, entreprenörer, kulturturism samt friluftsliv. 	<p>Beaktas delvis. Planförslaget har kompletterats med utpekande av utvecklingsområden på Ulvön. Se vidare i kapitel 4 i samrådsredogörelsen. Servicefunktioner och förutsättningar för avfallshantering hanteras inte inom ramen för översiktsplanen.</p>	<p>Ja</p>

<p>4.2.11 Sidensjö</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sidensjö tätort har 386 invånare (SCB 2023). Det bör tydliggöras vilket invånarantal som gäller för hela Sidensjö upptagningsområde. 	<p>Vår statistik kommer från SCB tätortsstatistik 2023, avgränsningen är gjord utifrån tätortsområdet. Ingen komplettering av statistik för omland görs.</p>	<p>Nej</p>
<p>4.3 Bebyggda områden</p> <p>4.3.1 Mångfunktionell bebyggelse, tätort MBT</p> <p>Ändrad markanvändning, MBT-a</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ytterligare områden i anslutning till Sidensjö bör utredas för tillskapande av bostäder. Ett område i anslutning till Öviksvägen fyller inte de behov som efterfrågats. 	<p>Beaktas delvis. Se tidigare svar.</p>	<p>Ja</p>
<p>4.5 Tekniska anläggningar</p> <p>4.5.1 Vindkraft TAV</p> <p>Vindkraftsutveckling i Örnköldsviks kommun</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi ser att det finns ett starkt motstånd i flertalet bygder runt om i Örnköldsviks kommun gällande ytterligare utpekade områden för vindkraft i vår kommun. Det anses att de redan utpekade områdena i gällande översiktsplan är mer än tillräckligt för att täcka Örnköldsviks kommuns bidrag till den nationella utbyggnaden av vindkraft. 	<p>Planförslaget pekar inte längre ut områden med ändrad markanvändning för vindkraft, se vidare i kapitel 4 i samrådsredogörelsen.</p>	<p>Ja</p>
<p>Ändrad markanvändning, TAV-a</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hällberget TAV-a3, det angivna området ligger alldeles för nära befintlig bebyggelse. Sidensjö som helhet bidrar redan idag till stor del av kommunens vindkraftsförsörjning och vi anser att ingen ytterligare utpekning av vindkraftsområden ska ske i Nätradalen. 	<p>Se svar ovan.</p>	<p>Ja</p>
<p>5. Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)</p> <p>5.3 Utpekande av LIS-områden</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi önskar en sammanställning och motivering till de LIS-områden som plockats bort från det tematiska tillägget anseende strandskydd (2011). 	<p>Beaktas inte. Det är inte en del av översiktsplanens avgränsning.</p>	<p>Nej</p>

<p>5.5 LIS-områden – bostäder</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi saknar utpekade LIS-områden i anslutning till Sidensjö (ej Billsjösjön) där behovet varit tydligt och lyfts i flertalet utredningar. 	<p>Beaktas. Nytt LIS-område pekas ut vid Drömmesjön. Dispensskälet landsbygdsutveckling i strandnära läge är dock möjligt att tillämpa både inom och utanför utpekade LIS-områden. Vid prövning utanför utpekade områden finns riktlinjer i kapitel 5.2 som stöd.</p>	<p>Ja</p>
<p>5.6 LIS-områden – besöksnäring</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi saknar utpekade LIS-områden i anslutning till Köpmanholmen och Näske där utveckling av besöksnäring kring Höga Kusten-leden och världsarvet är efterfrågat och prioriterat. 	<p>Beaktas inte. Näskefjärden är skyddat enligt miljöbalken och mark längs med kusten ska prövas restriktivt med undantag endast för anläggningar och åtgärder som främjar det rörliga friluftslivet, och förutsatt att de är förenliga med hänsynen till biologisk mångfald.</p>	<p>Nej</p>
<p>6. Riksintressen och andra värden</p> <p>6.3.1 Riksintressebeskrivning Höga Kusten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fäbodskulturen är numera ett immateriellt kulturarv och finns historiskt inom kommunens geografi. Många fäbodor finns belägna i områden som Nätra fjällskog och vi ser gärna en möjlig utveckling för dessa områden kopplat till det immateriella kulturarvet. 	<p>Kapitlet beskriver de riksintressen som finns inom kommunen. Texterna utgår från de riksintressebeskrivningar som finns framtagna av ansvarig myndighet.</p>	<p>Nej</p>
<p>Avslutning</p> <p>Vi företräder olika delar av kommunen – landsbygd, kust och skärgård – men delar samma mål: en framtid där våra orter kan utvecklas hållbart, attraktivt och rättvist. Översiktsplanen måste beakta och integrera våra lokala förutsättningar och synpunkter. Vi ser fram emot en plan där kommunens olika delar ges tydliga och verkliga möjligheter att bidra till en gemensam framtid.</p> <p>Med vänliga hälsningar, Bygdsam Nätradalen</p>	<p>Kommunen delar synen på fortsatt samarbete.</p>	<p>Nej</p>

Föreningar i samverkan genom Trehörningsjö idrottsförening

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
Här kommer alla de digitala namnunderskrifter som vi skicka in. Den 23 april då vi samlade in den första gången var det 338st digitala, nu den 30/4 är det 355st så här kommer hela listan. Nu skickar vi också med listan med deras kommentarer (hade inte tid och möjlighet att kopiera det tidigare).	Planförslaget pekar inte längre ut områden med ändrad markanvändning för vindkraft, se vidare i kapitel 4 i samrådsredogörelsen.	Ja

Föreningar i samverkan Trehörningsjöområdet

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
Vår röst för landsbygden; NEJ till ytterligare Vindkraftsparkar (se bifogad bild)	Planförslaget pekar inte längre ut områden med ändrad markanvändning för vindkraft, se vidare i kapitel 4 i samrådsredogörelsen.	Ja
fort. Till Örnsköldsviks kommun — angående Översiktsplan 2040 Härmed överlämnas totalt 742st fysiska namnunderskrifter samt 338st digitala från skrivunder.se, = 1080st. Det tillsammans med ett stort antal synpunkter” från invånare, föreningslivet i Trehörningsjöområdet, närliggande samhällen och byar, sommarstugeägare, återkommande besökare samt andra engagerade parter. Alla dessa röster uttrycker ett tydligt NEJ till det föreslagna projektet om ytterligare utbyggnad av vindkraft i det aktuella området, enligt förslaget i Översiktsplanen 2040. Inför det fortsatta arbetet med planen kommer alla politiska partier i kommunen att bjudas in till ett öppet möte i Trehörningsjö under hösten. Mötet kommer att modereras för att säkerställa en saklig och respektfull debatt. Fokus kommer att ligga på kommunens översiktsplan, den föreslagna vindkraftsutbyggnaden samt landsbygdsstrategin och dess betydelse för framtiden i trakten. Kallelse till mötet kommer att	Se svar ovan.	Ja

<p>skickas ut i god tid, tillsammans med frågeställningar som kommer att lyftas under kvällen. Media kommer att vara på plats för att bevaka mötet. För att undvika missförstånd kring de olika politiska partiernas hållning i frågan, förväntar vi oss att respektive partiledare närvarar personligen. "+ alla de synpunkter som inkommit till kommunens egen sida!</p>		
<p>Vi säger NEJ till Örnköldsviks kommuns planer på ytterligare vindkraftsparker runt Trehörningsjö - framförallt planerna för Brattmyrliden Väst (BV på kartan), men även för Hästliden (H på kartan). - Trehörningsjö-området är redan nu hårt belastat av vindkraft. Går planerna för Brattmyrliden Väst igenom kommer Trehörningsjö med omnejd att vara "omringat" i tre väderstreck av vindkraft - med allt vad det innebär för djur, natur och invånare, både under byggnationstiden och under vindkraftverkens livstid. - Skrivningen kring Brattmyrliden Väst i den kommande Översiktsplan visar på hur problematiskt detta utpekade område är: "Det föreslagna vindkraftområdet på cirka 890 hektar är placerat knappt tre km söder om Trehörningsjö och omges av ett stort antal hus på alla sidor."</p>	<p>Se svar ovan.</p>	<p>Ja</p>
<p>fort. - Trehörningsjö Camping & Kerstins Udde kommer att ha svårt att bedriva besöksnäring, eftersom vindkraftsverken kommer att vara synliga och hörbara från campinganläggningen. Människor som söker sig till ett område som Trehörningsjö kommer ju för naturupplevelsorna och vill knappast omringas av höga vindsnurror. - Ljudnivån — som redan nu är oerhört besvärande för de människor som bor och vistas i området med omnejd - riskerar att skapa hälsoproblem för befolkningen, eftersom invånarna kommer att vara omringade av vindkraftverk och ingen vet hur detta kommer att påverka. - Djurlivet är redan nu</p>	<p>Se svar ovan.</p>	<p>Ja</p>

<p>negativt påverkat i vindkraftsområdena och det lär ju bli ännu värre med fler snurror på större områden.</p>		
<p>NEJ till fortsatt expansion av vindkraftsparker runt Trehörningsjö - Vi säger NEJ till Örnsköldsviks kommuns planer på ytterligare en vindkraftspark runt Trehörningsjö - planerna för Brattmyrliden väst. Det är inte rimligt att mer vindkraft etableras i ett område som redan är hårt belastat av vindkraft. Går planerna för Brattmyrliden väst igenom kommer Trehörningsjö att vara "omringat" i tre väderstreck av vindkraft - med allt vad det innebär för djur, natur och invånare, både under byggnationstiden och under vindkraftverkens livstid. - Vi vill även ha en oberoende och långsiktig mätning av ljud OCH infraljud från den redan etablerade vindkraftsparken i Brattmyrliden. Den teoretiska mätningen som vindkraftsbolaget gjort säger att ljudnivån inte kommer att överstiga 39dB - dvs, under gränsvärdet 40dB. Teorin kan dock vara långt ifrån verkligheten - i detta fall den verklighet som vi boende befinner oss i. Vi menar att omfattningen av bullerproblemen från</p>	<p>Se svar ovan.</p>	<p>Ja</p>
<p>fort. Brattmyrlidens vindkraftspark är så stor att tillsynsmyndigheten bör kräva en oberoende och noggrann långtidsmätning av ljudnivån. Örnsköldsviks kommun har tillsynsansvar, men i våra tidigare klagomål till kommunen har kommunen nekat till att kräva en ljudmätning. Vi menar att det behövs en långsiktig ljudmätning för att utvärdera att vindkraftsbolagets ljudnivå-siffror inte stämmer överens med verkligheten. = Vi vill också att problemen runt de höga ljudnivåerna från befintlig vindkraftspark i Brattmyrliden åtgärdas. Bullerproblemen kan inte sopas under mattan och det är vi</p>	<p>Se svar ovan.</p>	<p>Ja</p>

<p>invånare som får leva med dem. För att på riktigt förstå vad dessa vindkraftsparker gör med närmiljön behöver man som beslutsfattare förstå hur verkligheten ser ut - och att lyssna på de som bor i närområdet. Detta för att kunna fatta hållbara beslut framåt. Det är inte rimligt att planera etableringar av nya vindkraftsparker utan att utvärdera hur det går med de som redan är etablerade. Det är inte heller rimligt att inte åtgärda de problem som uppstår runt befintliga vindkraftsparker innan man bygger nya problem.</p>		
<p>Bilaga 5, tidningsartikel</p>	<p>Planförslaget pekar inte längre ut områden med ändrad markanvändning för vindkraft, se vidare i kapitel 4 i samrådsredogörelsen.</p>	<p>Ja</p>

GFG Byggsam

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
<p>Förslag till nybyggnadsområde samt discgolfbana</p>	<p>Kommunen tackar för yttrandet. Det är positivt med engagemang kring vår kommuns utveckling och den fysiska planeringen. Yttrandet har lästs med intresse och behållning.</p> <p>I och med övergången mot digitala planer och en likriktning av landets kommuners översiktsplaner följer detta planförslag Boverkets ÖP-modell. Detta innebär att denna översiktsplan till vissa delar är mindre detaljerad än den nu gällande fördjupade översiktsplanen för Husum (-98). De synpunkter som kommit in har hanterats som så att förslag som är mer detaljerade än planförslaget, men som inryms inom ramen för de riktlinjer och markanvändningar som finns, anses beaktade. Yttrandet har i sin helhet delgetts projektet Grundsunda2030, som arbetar med ortsutveckling i Husum.</p> <p>Detta förslag strider inte mot översiktsplanen. Ingen ändring görs i markanvändningskartan.</p>	<p>Nej</p>
<p>Förslag till nybyggnadsområde samt discgolfbana</p>	<p>Synpunkten stämmer överens med planförslaget. Ingen ändring görs i markanvändningskartan.</p>	<p>Nej</p>

Förslag till industriområde.	Synpunkten stämmer överens med planförslaget. För platsen finns en gällande detaljplan med användningen industri. Ingen ändring görs i markanvändningskartan.	Nej
Förslag nybyggnad småhus (tiny houses)	Synpunkten stämmer överens med planförslaget. Ingen ändring görs i markanvändningskartan.	Nej
Förslag till nybyggnationer av fastigheter. (Flytta nuvarande industriområde).	Planförslaget anger markanvändningen mångfunktionell bebyggelse, inom vilken många typer av nya fastigheter och användningar inryms. Utvecklingen av Husum tätort finns beskriven i kapitel 4.2 Ortsbeskrivningar.	Nej
Förslag till nybyggnationer av fastigheter. (Flytta nuvarande industriområde).	Planförslaget anger markanvändningen mångfunktionell bebyggelse, inom vilken många typer av nya fastigheter och användningar inryms. Utvecklingen av Husum tätort finns beskriven i kapitel 4.2 Ortsbeskrivningar.	Nej
Förslag till nybyggnationer av fastigheter.	Synpunkten stämmer överens med planförslaget. Ingen ändring görs i markanvändningskartan.	Nej
Förslag till nybyggnationer av fastigheter.	Planförslaget anger markanvändningen mångfunktionell bebyggelse, inom vilken många typer av nya fastigheter och användningar inryms.	Nej
Förslag till nybyggnationer av fastigheter.	Synpunkten stämmer överens med planförslaget. Ingen ändring görs i markanvändningskartan.	Nej
Förslag till nybyggnationer av fastigheter.	Beaktas inte. För områden gäller markanvändningen Grön Infrastruktur - Friluftsliv som säger att funktionen av friluftsområde är av extra stor vikt. Förslaget är inte förenligt med översiktsplanen.	Nej

Hattsjö-Flyggsjö Fiskevårdsområde

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
<p>Synpunkter för Örnsköldsviks kommun planer för en ny Vindkraftspark ”Brattmyrliden Väst”</p> <p>Vi säger helt klart NEJ till en ny vindkraftspark ”Brattmyrliden Väst” som ligger i vårt område. I dagsläget så har vi Brattmyrliden som granne i vår närhet och den vindkraftsparken ställer till oreda i vår tysta och orörda natur. Vi medborgare som bor här i området vill inte ha några fler ”Vindkraftsparker”. Vi vill leva, bo här med naturen som granne. Vi har fått många klagomål redan nu på vindkraftsparken ”Brattmyrliden” från fiskare som besöker vårt område.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Den totala tystnaden i skogen är för alltid borta i vår bygd. - Ljudet ställer till det, vi vill inte besöka ert fina fiskevatten i närheten längre. - Varför ska vi tälta eller ha husvagnen ute hos er? det blinkar och ljudet från vindkraftsparken är enormt. - Vi har älskat att fiska hos er och framför allt i Södra Karlsvattnet. Nu åker vi inte dit pga vindkraftsparken och ljudet är enormt. Vi vill ju ha tystnad. - Vilket fruktansvärt ingrepp i vår natur. - Saknaden av tysthet finns inte nu i Södra Karlsvattnet. <p>Det här är bara några åsikter hur det ser ut idag.</p> <p>Fiske är ju förknippat med stillhet, ett med naturen, rogivande för kropp och själ, återhämtning från den vardagliga stressen som finns i vårt samhälle.</p> <p>Fiske är nyttigt för alla medborgare i Örnsköldsviks Kommun och framför allt vi som bor i närheten och vill ha den tysta skogen, naturen och stillheten kvar.</p> <p>Vi i styrelsen för Hattsjö-Flyggsjö Fiskevårdsområde ser redan nu att det säljs mycket mindre dagskort för våra fiskevatten pga. att medborgarna inte får den lugna tillvaron som dom vill ha.</p>	<p>Planförslaget pekar inte längre ut områden med ändrad markanvändning för vindkraft, se vidare i kapitel 4 i samrådsredogörelsen.</p>	<p>Ja</p>

<p>Det låter ju så bra att vi ska söka pengar från Vindkraftsparken för att bygga fina attraktioner runt våra fiskevatten. Men än hur mycket vi bygger och reparerar så kommer det inte fler fiskare? Försäljningen av dagskort går ner pga. ljudet, blinkningar från vindkraftsparken som stör, hur tänker Örnsköldsviks kommun med det?</p> <p>Vi kan inte söka pengar i nuläget för minskande försäljning av dagskort. Alla pengar från dagskortsförsäljning går nu till utsättning av fisk i Södra Karlsvattnet, det går inte runt ekonomiskt i dagsläget.</p> <p>Vad får vi i Hattsjö-Flyggsjö FVO för hjälp med det från Örnsköldsviks kommun?</p> <p>Rör inte vår natur med dessa ingrepp på en ny vindkraftspark med Brattmyrliden väst.</p> <p>Rör inte vår skog, det finns ett stort fågelliv med [XXXX] och fridlysta fåglar i vår närhet. Det finns även rennäring från våra samer i vår omgivning, vad säger samerna?</p> <p>Med en ny plan på ytterligare Vindkraftspark Väst så blir vårt fiskevårdsområde fullständigt värdelöst. Medborgare i Örnsköldsviks Kommun vill inte besöka oss längre och vi medborgare som bor i området här blir förkrossade.</p> <p>Vi vill inte bo kvar här och det blir ett öde område, men det kanske är vad Örnsköldsviks kommun vill ha?</p> <p>Ni politiker som pratar så varmt om att "Hela landsbygden ska leva"....</p> <p>Styrelsen i Hattsjö-Flyggsjö Fiskevårdsområde.</p>		
---	--	--

Husum (fysisk namninsamling)

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
<p>Skrivelsen styrks av bifogad namnlista med över 195 underskrifter</p> <p>1. Inledning Vi som undertecknat detta dokument anser att Husums mark och vattenområden och dess potential och möjliga samhällsutveckling EJ bejakats i tillräcklig utsträckning i det samrådsdokument ÖP 2040 som kommunen skickat ut på samråd till allmänheten. Vi anser att det inte med enkelhet går att koppla våra synpunkter till samrådsdokumenten eftersom det vi vill belysa helt eller delvis saknas. Av den anledningen har vi tagit fram detta dokument.</p>	<p>Kommunen tackar för yttrandet. Det är positivt med engagemang kring vår kommuns utveckling och den fysiska planeringen. Yttrandet har lästs med intresse och behållning.</p> <p>I och med övergången mot digitala planer och en likriktning av landets kommuners översiktsplaner följer detta planförslag Boverkets ÖP-modell. Detta innebär att denna översiktsplan till vissa delar är mindre detaljerad än den nu gällande fördjupade översiktsplanen för Husum (-98). De synpunkter som bemöts nedan har hanterats som så att förslag som är mer detaljerade än planförslaget, men som inryms inom ramen för de riktlinjer och markanvändningar som finns, anses beaktade. Vissa frågor som lyfts är hemmahörande i andra delar av den kommunala organisationen, och vidarebefordras dit. Berörda enheter är bland annat Trafik- och parkavdelningen, Mark- och exploateringsenheten och Tillväxt-avdelningen. Yttranden har i sin helhet delgetts projektet Grundsunda2030, som arbetar med ortsutveckling i Husum. I vissa fall rör synpunkterna frågor som är hemmahörande hos andra myndigheter, vilket i så fall förtydligas vid de specifika synpunkterna.</p>	Nej
<p>2. Bakgrund Vi som undertecknat detta dokument har i huvudsak växt upp i Husum. Vi har arbetat och levt våra liv i Husum alternativt har vi mångårig erfarenhet av Husums samhälle. Vi har sett Husum under den tid då det var ett mönstersamhälle där industri och kommun tog gemensamt ansvar. Husum var centralorten i Grundsunda Kommun, en egen välmående kommun som främst byggde sin samhällsutveckling på ”fabriken” och alla dess anställda som i huvudsak hade sina bostäder och sina liv i Husum. Vi har också kunnat konstatera att Husums samhälle ej prioriterats sedan vi blev en del av Örnsköldsviks Kommun. Orsaken till det kan säkert diskuteras men det som varit och är tydligt är att den stora industrin ”fabriken” i alla fall har givits förutsättningar och utvecklats.</p>	Noterat	Nej

<p>fort. Exempel på bristande prioritering av samhället Husum:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tveksamma skydds-zoner runt fabriken sedan lång tid. - Generellt bristande underhåll av kommunens vägar, diken, tätortsnära skog. - Avsaknad av lokala regler och tillsynsarbete avseende skuggning - - Detaljplaner som ej efterlevs alternativt ej uppdaterats när fastigheters funktioner förändras delvis orsakat av stora brister i tillsynsarbetet. - Placering av förpackningssortering utan hänsyn till boende och undermåliga tillfartsvägar, detta trots att GFG styrelsen redan år 2008 rekommenderat andra platser i Husum, t ex vid reningsverket m fl. - Högspänningsledningar dragna rakt igenom bostadsområden. 	<p>Noterat.</p> <p>Yttrandet vidarebefordras till planenheten, byggenheten, trafik- och parkavdelningen och fastighetsavdelningen.</p> <p>Skyddszonerna är under utredning. När utredningen är färdig kommer den att utgöra nytt underlag för den fysiska planeringen, för ÖP såväl som i andra processer inom samhällsbyggnadsfrågor såsom detaljplan och bygglov.</p>	<p>Nej</p>
<p>fort. Resultat av bristande prioritering av samhället Husum:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skydds-zoner ej definierade i samband med samråd av ÖP2040 vilket rimligen är en grundförutsättning - Dålig vägstandard i tätorten och diken som växer igen. - Kommunens gröna och skogsområden växer ohejdat vilt mitt inne i tätorten och i vissa fall kalhuggs områden som därefter övergår till intensiv slyskog även om kommunen våren 2025 påbörjat gallring kring Husån och Gammelån. - Uthyrning av familjebostäder i detaljplanerade områden avsedda för permanentboende - Förfallna hus och ödehus mitt i centrala samhället - Husums samhälle förvandlas sakta men säkert från ett vackert till ett förfallet samhälle med tillhörande utflyttning. 	<p>Skyddszonerna är under utredning. När utredningen är färdig kommer den att utgöra nytt underlag för den fysiska planeringen.</p> <p>Yttrandet vidarebefordras till trafik- och parkavdelningen och mark- och exploateringsenheten.</p>	<p>Nej</p>
<p>fort. Reflektion</p> <p>Det är anmärkningsvärt att konstatera att den negativa samhällsutveckling som pågått sedan lång tid i Husum sker under samma långa tidsperiod (40 år) som den lokala miljön avseende mark, luft och vatten avsevärt förbättras genom lagstiftning,</p>	<p>Noterat</p>	<p>Nej</p>

skärpta miljökrav och en hög ambition hos den lokala industrin.		
3. Vi vill se en modigare och mera visionär ÖP 2040 Med utgångspunkt från kommunens tidshorisont för ÖP 2040 (2025–2040) anser vi att det behövs tydligare, modigare och mera visionära målsättningar avseende Husums samhälle. Vi anser att de samrådsdokument som presenteras bortser eller missar viktiga mark och vattenområdets möjligheter till att bli utvecklingsområden liksom att tillvarata viktiga skyddsvärden.	Beaktas inte. Synpunkten tolkas som att översiktsplanen ska vara mer detaljerad. Detta önskemål kommer inte att tillgodoses. Yttrandet lämnas vidare till projekt Grundsunda 2030, som har till uppdrag att arbeta på mer detaljerad nivå med Husums utveckling.	
Samtidigt anser vi att kommunens förslag att avsätta Dombäck Södra till industrimark är helt olämpligt.	Beaktas. Utvecklingsområdet Dombäck södra har utgått från planförslaget.	Ja
4. Vi vill se en ÖP 2040 som ger bra förutsättningar för en positiv samhällsutveckling, miljöhänsyn och industri med fokus på: Att avsätta markområden och infrastrukturåtgärder så att Husums samhälle återfår sin potential som ett trevligt och attraktivt samhälle där alla åldersgrupper kan leva och bo och dit människor vill flytta.	Planförslaget utgår från den vision och målbild som beskrivs i kapitel 2. För planförslaget finns även en hållbarhetskonskvensbedömning (bilaga 1). Sammantaget visar denna att planförslaget innehåller och riktlinjer ger goda förutsättningar för en hållbar utveckling sett till att riktlinjerna följs i efterföljande steg i samhällsbyggnadsprocessen.	Nej
Att ändra klassificering av markområden från t ex natur eller fritidsområde till utvecklingsområde vilket möjliggör att områden kan utvecklas och bidra till ett attraktivare samhälle	En avvägning har gjorts gällande vilken markanvändning som är lämplig på vilken del av Husum tätort. Ett gott samhälle bör innehålla en balans mellan områden för bebyggelseutveckling och natur- och friluftsområden. För en närmare beskrivning av hur planförslaget riktlinjer och markanvändningar fungerar se kapitel 4 i samrådsredogörelsen.	Nej
Att utreda miljöpåverkan och möjliga skyddsvärden för Husån och de sjöar som genom pumpning försörjer Husån med vatten till förmån för fabriken så att Husån långsiktigt får bästa förutsättningarna med avseende på miljö, natur och livsmiljöer	Länsstyrelsen är ansvarig för att ta fram åtgärdsprogram och underlag för grund- och ytvattens miljöstatus. Utifrån detta underlag kan sedan kommunen arbeta med vattenrelaterade frågor i sin fysiska planering och andra uppdrag. Det pågår en nationell omprövning av vattenkraften i hela Sverige, där vattenkraften ska förses med moderna miljövillkor. För mer information se Havs- och vattenmyndighetens hemsida.	Nej

Att nyetablering av industri ej skall påverka samhället Husum negativt	Nyetableringar av industri kommer prövas i olika processer, såsom detaljplan, bygglov eller miljötillstånd. I dessa kommer man säkerställa de villkor som gäller för verksamheten	Nej
5. Vision och Målsättningar som vi anser ska speglas i ÖP2040: - Att fabriken skyddszoner klassificeras och utvecklas till samhällspark	Skyddszonerna är under utredning. När utredningen är färdig kommer den att utgöra nytt underlag för den fysiska planeringen, för ÖP såväl som i andra processen inom samhällsbyggnadsfrågor såsom detaljplan och bygglov.	Nej
Att nya industriområden förläggs norr om E4 för att minimera negativ påverkan på samhället	Beaktas. Utvecklingsområdet Dombäck södra har utgått från planförslaget.	Ja
Att södra infarten analyseras och värderas i ett helhetsperspektiv avseende trafiksäkerhet och att se området "E4 — Dombäcksviken" som ett utvecklingsområde med stor potential för ökad attraktivitet.	Översiktsplanen beskriver de övergripande intentionerna för mark- och vattenanvändningen i Husum i Ortsbeskrivningen under kapitel 4.2.1.	Nej
Att klassificera området "E4-Dombäcksviken" som utvecklingsområde för att t ex möjliggöra: o Närodling baserad på spillvärme från fabriken. Not. Förslag om närodling liksom placering av förpackningsortering har presenterats för kommunen redan 2008 av dåvarande styrelse i GFG o Hästgårdar får bättre förutsättningar o Attraktivt havsnära bostadsbyggande o Gång och cykelleder kan byggas i attraktiva miljöer o Bygga bort, alternativt ombyggnation av den erkänt farliga trafik korsningen E4 södra infarten till Husum	Beaktas inte. Området pekas inte ut som utvecklingsområde i planförslaget. Planförslaget möjliggör utveckling även utanför utpekade områden. Stöd för utveckling finns översiktsplanens grundprincip i kapitel 4.1. Väg E4 är en statlig väg och kommunen har inte själv rådighet att genomföra insatser längs dessa, se kapitel 4 i samrådsredogörelsen.	Nej
Att hela området Dombäcksviken inklusive Båthamn, Kajen på varvet, båtuppställningsplatser och området fram till Varvsbron klassificeras som utvecklingsområde för att t ex möjliggöra: o Att båthamnen på sikt kan nyttja sin stora potential att utvecklas till gagn för alla åldrar och olika intressesfärer.	Beaktas inte. I Boverkets ÖP-modell är mindre detaljerad än vad den nu gällande fördjupande översiktsplanen för Husum är. Pågående markanvändning i planförslaget strider inte mot förslagen i synpunkten. Planförslaget möjliggör utveckling även utanför utpekade områden. Stöd för utveckling finns översiktsplanens grundprincip i kapitel 4.1.	Nej

<p>o Att kajen på varvet och båtuppställningsplatser kan nyttja sin stora potential att utvecklas till gagn för både yrkesanvändning t ex lokalt fiske och småbåtsliv.</p> <p>o Att markområdet mellan Kajen på Varvet och Varvsbron kan utvecklas t ex till en trevlig gästhamn, strövområde, museum osv.</p> <p>o Att klassificering av mark och naturområden görs så att fastigheter, grönområden, naturområden och utvecklingsområden ges rätt förutsättningar för att bidra med långsiktiga värden och därmed ett attraktivare samhälle.</p>		
<p>Att utbyggnad och förbättringar av gång och cykelvägar prioriteras i hela samhället.</p> <p>Detta för att tex möjliggöra:</p> <p>o Att ett ”grönt Husum” gynnas där alla kan gå och cykla på ett säkert sätt i fina miljöer.</p> <p>o Att högsta prioritet (vilket också omnämns i Planbeskrivningen) är en ny gång och cykelväg längs Fabriksvägen från Vibergsvägen till Resecentrum. Redan 2008 genom dåvarande GFG styrelse, föreslogs att använda och utveckla delar av en väg som går på östra sidan av Fabriksvägen från Vibergsvägen.</p>	<p>Kommunen delar synen på gång- och cykelväg längs Fabriksgatan. Utbyggnad och förbättringar av gång- och cykelvägar i Husum går att läsa om i kapitel 3.3 och i 4.2.1.</p>	<p>Nej</p>
<p>Att avsätta strategiskt viktiga markområden för långsiktig samhällsutveckling. Detta för att tex möjliggöra ett attraktivare Husum med avseende på:</p> <p>o Husumskolan, Vård, Omsorg, Serviceboende, Boende samt Gång och Cykelvägar</p> <p>o Kulturbyggnader, Idrottsanläggningar och Friluftsliv så att dessa ges de bästa förutsättningarna för att långsiktig säkra funktioner och samhällsvärden.</p> <p>o Förpackningsortering som fungerar långsiktig utan negativ påverkan för boende i närområdet, t ex vid reningsverket.</p>	<p>Planförslaget innehåller riktlinjer till stöd för utveckling av våra tätorter. Dessa finns i kapitel 4. Där går även att läsa om förutsättningar och utveckling av Husum specifikt i kapitel 4.2.1. I kapitel 4.3.1 och 4.3.4 finns specifika riktlinjer och områden för utveckling av mångfunktionell bebyggelse och verksamheter och industri.</p>	<p>Nej</p>

<p>Ref: Planbeskrivning sid 56 ”Vatten - en livsviktig resurs” - Att Gideälven och Husåns flöden säkras i långsiktiga miljöplaner för att ge rätt förutsättningar för fiskvandring och undvika uppsedimentering orsakad av för låga flöden vid reglering.</p>	<p>Länsstyrelsen är ansvarig för att ta fram åtgärdsprogram och underlag för grund- och ytvattens miljöstatus. Utifrån detta underlag kan sedan kommunen arbeta med vattenrelaterade frågor i sin fysiska planering och andra uppdrag.</p> <p>Det pågår en nationell omprövning av vattenkraften i hela Sverige, där vattenkraften ska förses med moderna miljövillkor. För mer information se Havs- och vattenmyndighetens hemsida.</p>	<p>Nej</p>
<p>Att Husåns tätortsnära sträckning och Dammen i Husum klassificeras som ett skyddsvärt naturområde som långsiktigt säkras genom krav i ÖP 2040. Detta för att möjliggöra:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Att Dammen i Husån återställs till den natursköna park den en gång var med planteringar, parksoffor, träd, promenadstig. (t ex har en stödmur av huggen sten ej återställts i samband med förstärkningsarbeten) o Att förhindra att Dammen underhålls som en ”industrialläggning”. Vi anser att de förstärkningsarbeten av bro och dammvall som genomförts ej tagit hänsyn till historien kring dammen och den naturliga skönhet området har. 	<p>Beaktas inte. Planförslaget pekar ut Dammen och Husån för tätortsnära natur. De åtgärder som föreslås i synpunkten är på en för detaljerad nivå för en översiktsplan. Frågorna delges projektet Grosunda2030.</p>	<p>Nej</p>
<p>Att vattenreglering av de sjöar som kopplats till Husåns flöde utreds med tanke på långsiktig hållbara livsmiljöer (biotoper).</p>	<p>Länsstyrelsen är ansvarig för att ta fram åtgärdsprogram och underlag för grund- och ytvattens miljöstatus. Utifrån detta underlag kan sedan kommunen arbeta med vattenrelaterade frågor i sin fysiska planering och andra uppdrag.</p> <p>Det pågår en nationell omprövning av vattenkraften i hela Sverige, där vattenkraften ska förses med moderna miljövillkor. För mer information se Havs- och vattenmyndighetens hemsida.</p>	<p>Nej</p>
<p>Att ÖP 2040 sätter krav på miljöhänsyn i boendeområden så att kraftledning som skär genom samhällets boendeområden byggs bort omedelbart genom nedgrävning av kablar för att t ex:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Möjliggöra utbyggnad av befintliga bostadsområden och göra dessa attraktivare. 	<p>Översiktsplanen behandlar inte frågan om nya sträckningar för befintliga kraftledningar. För riktlinjer som berör kraftledningar och större ställverk se kapitel 4.5.2.</p>	<p>Nej</p>

<p>Att mark säkras för attraktivt boende, tex i områden som:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Vattentornsområdet mellan Linabergsvägen och Gevärsvägen och upp mot vattentornet. o Mellan Sandviken och Tredjeviken, o Längs Fanbyvikens västra strand o Färön vid Dombäcksövikens o Längs havet mellan Varvet till Stora Kasaviken 	<p>För utveckling av områden för bostäder utanför översiktsplanens utpekade utvecklingsområden finns riktlinjer i översiktsplanens 4 kapitel att använda som stöd. Utifrån dessa riktlinjer kan avgöras om områdena lämpar sig för att prövas för utveckling.</p>	<p>Nej</p>
<p>6. Kort sagt vill vi genom denna skrivelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vända den negativa trend vi sett sedan 40 år där samhället Husum avvecklats i takt med att industrin utvecklats. - Se en ÖP 2040 där Husum ges de bästa förutsättningar, t ex genom prioriterade utvecklingsområden, bra infrastrukturlösningar, bra industriplaceringar osv för att kunna utvecklas till en attraktivare ort dit människor vill flytta och bo. 	<p>Se inledande kommentar på yttrandet</p>	<p>Nej</p>
<p>Kapitel 4.2.1 Förutsättningar Text i samrådsdokumentet (sid 63): ”Bebyggelsen är i huvudsak samlad till Husåns dalgång med kartong- och massabruket på en udde ut mot havet.” Synpunkter: Vi i Husum känner inte igen oss i den beskrivningen. Vi anser att Husums huvudsakliga bebyggelse ligger mellan Gide älv och Husån där bebyggelsen koncentreras till olika boendeområden t ex Linaplatån, Dombäcksön, Råggårda, Torget, Solbacken osv. - Om Husum ligger i ”Husåns dalgång” är detta nytt för oss och vi vill gärna veta mera om bakgrunden till den beskrivningen.</p>	<p>Beaktat. Texten har justerats.</p>	<p>Ja</p>
<p>Kapitel 4.2.1 Utveckling ref sid 59 i Planbeskrivning under rubriken ”Risk för människors säkerhet och hälsa” Utklippt ur Planbeskrivningen: ”Riskbedömningar behöver genomföras vid planläggning eller lovgivning i närhet av områden med förhöjda risker. Det innefattar exempelvis: - Inom 150 meter från en transportled för farligt gods. Vid utvecklad eller ändrad markanvändning inom detta</p>	<p>Beaktas inte. Rekomenderade vägar för farligt gods är utpekade av länsstyrelserna och utgör ett sammanhängande vägnät i Sverige. Lokala vägar, så som Fabriksvägen, kan trafikeras av farligt gods utan att vara utpekad. Vid planläggning eller bygglov i närheten av vägen kan frågan ändå behöva utredas utifrån ett säkerhetsperspektiv.</p>	<p>Nej</p>

<p>område bör länsstyrelsens vägledning för fysisk planering och farligt gods användas som stöd..... ” Text i samrådsdokumentet: ”I direkt anslutning till resecentrum ses främst etableringar kopplat till resecentrumets funktion eller andra strategiska funktioner som vänder sig till en ”regional målgrupp” och därigenom drar fördel av läget vid resecentrum som till exempel kontorshotell eller besöksanläggningar. Synpunkter: Vi anser att Fabriksvägen har fel säkerhetsklassning för farligt gods med hänvisning till Ö-viks Kommuns GIS. Fabriksvägen trafikeras frekvent av farligt gods där säkerhetsavståndet ska vara 150 m. Mot den bakgrunden anser vi att investeringar/ etableringar innanför säkerhetsavståndet till Fabriksvägen nog måste utredas och motiveras innan man föreslår detta i samrådsdokumenten ÖP2040.</p>		
<p>Kapitel 4.2.1 Utveckling sid 56 ”Vatten - en livsviktig resurs” Utklippt ur Planbeskrivningen: ” Vatten är en avgörande resurs som påverkar de ekonomiska, sociala och ekologiska platsförutsättningarna. Vattenmiljöer i översiktsplanen innefattar havsområdet, men även sjöar och vattendrag” Text i samrådsdokumentet: ”Ett nytt område för bostadsutveckling föreslås öster om dammen, i övrigt bedöms det finnas goda möjligheter till förtätning och kompletteringar inom redan bebyggda områden. I närheten till centrum och i stationsområdet finns viss möjlighet till förtätning och kompletteringar av bostäder, service och arbetsplatser.” Synpunkter: Det saknas en koppling mellan målsättningar i Planbeskrivning och det som finns skrivet angående Husums kust och vattendrag. Speciellt saknas miljöriskbedömningar avseende Husån och den pumpning som sker från olika sjöar till Husån. Det saknas också ett miljöperspektiv för Husån, dess biotoper och dess betydelse för</p>	<p>Planförslaget har kompletterats med lokala riktlinjer gällande påverkan på känsliga vattendrag och miljö kvalitetsnormer, se respektive utvecklingsområde. Specifika bedömningar gällande påverkan på vattenförekomster, såsom dammen, är något som tas fram i senare skeden, exempelvis vid detaljplan eller miljö tillstånd.</p>	<p>Nej</p>

<p>industri och områden omkring dammen i Husån som gränsar till nya centrum i Husum ”Sågbacken”.</p>		
<p>Kapitel 4.2.1 Utveckling (sid 64) samt Bilaga B (sid 17) Text i Planbeskrivningen (sid 64 : ”Viljeinriktningen är att ta till vara ortens goda förutsättningar för verksamhetsetableringar varpå två nya verksamhetsområden föreslås, det är området Dombäck norra samt Dombäck södra.” Synpunkter: Vi anser att området Dombäck Södra är helt olämpligt som nytt industriområde. Vi anser att Husum sedan mer än 100 år starkt påverkats av industri, en ny etablering vid södra infarten skulle ytterligare inrama och förstärka det negativa intrycket som en tätortsnära industri skulle utgöra. Vi anser också att det vore fördelaktigt för hela området om södra infarten (korsningen E4 — Bruksvägen) byggs om eller stängs för genomfartstrafik. Vi anser i det sammanhanget att hela området från E4 ner till Dombäcksviken klassificeras till utvecklingsområde med fokus på grön näring, hästgårdar, natur och friluftsområde. - Markägaren har ej heller blivit kontaktad i samband med ÖP2040 vilket kan anses anmärkningsvärt.</p>	<p>Beaktas. Utvecklingsområdet Dombäck södra har utgått ur planförslaget. Ortbeskrivningen och strukturskissen för Husum beskriver möjlig utveckling. Se kapitel 4.2.1. En översiktplan viktat mellan olika allmänna intressen. Som markägare är man en del av samrådsprocessen och har möjlighet att lämna synpunkter på förslag till översiktplan.</p>	<p>Ja</p>
<p>Kapitel 5 Landsbygdsutveckling i strandnära lägen samt Bilaga B. Urklipp ur text Planbeskrivning sid 147: ”Dispensskälet landsbygdsutveckling i strandnära läge är möjligt att tillämpa både inom och utanför utpekade LIS-områden. Skillnaden är att i ett utpekat område är många av de förutsättningar som behöver uppfyllas för en dispens redan utredda och bedömts vara uppfyllda” Urklipp ur text Planbeskrivning sid 174: ”Motivering till utpekandet Området ligger intill Dombäcksmarkssjöns västra del. Sjöns närområde består till största del av skogsmark med spridd bebyggelse söder om området. Området är i varierad flack och sluttande terräng invid sjön och är attraktivt för permanent- och fritidsbostäder. ”</p>	<p>Noterat.</p>	<p>Nej</p>

<p>Kapitel 5.5.5 Dombäcksmarkssjön samt Bilaga B sid 44. Synpunkter: Med hänvisning till ovanstående urklipp ur Planbeskrivningen anser vi att samrådsdokumenten helt saknar viktig information för det föreslagna nya bostadsområdet. Dombäcksmarkssjön används som reservoar alternativt mellanlagring av vatten. Syftet är att bidra till ökat flöde i Husån vid behov, dvs fabriken behov av vatten när Husåns naturliga flöde ej räcker till. Pumpning sker av vatten från Gideälven till Dombäcksmarkssjön, därefter sker pumpning till Husån. Hur detta riskerar att påverka de naturliga biotoperna nämns överhuvudtaget inte i MKN. Samtidigt beskrivs EJ denna vattenpumpning någonstans i samrådsdokumenten. Vi menar att med tanke på långsiktiga naturvärden och tillika förutsättningar för en hållbar utveckling av mark och vatten i området måste detta lyftas upp och analyseras i samarbete med Länsstyrelsen innan man tar in detta förslag i OP2040. En viktig synpunkt är också att markägaren anser området olämpligt som bostadsområde bland annat på grund av omfattande lera och sank terräng i delar av det föreslagna området. - Markägaren har ej heller blivit kontaktad i samband med ÖP2040 vilket kan anses anmärkningsvärt.</p>	<p>Översiktsplanen planerar på en strategisk och övergripande nivå. Många frågor hanteras slutligt i senare skeden i samhällsbyggnad processen.</p> <p>En översiktsplan viktat mellan olika allmänna intressen. Som markägare är man en del av samrådsprocessen och har möjlighet att lämna synpunkter på förslag till översiktsplan.</p> <p>Länsstyrelsen är en part i samrådet och har inte lämnat synpunkter på utpekat område, Dombäcksmarkssjön.</p>	<p>Nej</p>
<p>KARTA — Mark och vattenanvändningskarta samt Bilaga B, Karta Husum Synpunkter Karta: Vi anser att "Karta Husum" som presenteras är oprecis och felaktig efter kontroll med gällande detaljplaner med avseende på Vörtskär. Vörtskär är i kartan definierat som ett Industri och Verksamhetsområde trots att det finns ett privat boende på "skåret". I detaljplanen framgår det att den privata fastigheten ej ingår i Metsä industriområde. Synpunkter Karta: Enligt vår tolkning av kartan med avseende på "industri" och därtill kopplad skyddszon så ligger 2 fastigheter</p>	<p>I gällande detaljplan är Vörtskär utpekat för natur- och strövområde som skyddszon kring industrin. Detaljplanen beskriver att det finns en bostad där men att den på sikt planeras köpas in då det inte bedöms lämpligt med bostäder så nära industrin. Kommunen gör ingen annan bedömning idag och pekar ut marken som tätortsnära naturområde i planförslaget till ny översiktsplan.</p> <p>Fastigheterna ligger enligt befintligt kartunderlag precis utanför den inre skyddszonen. Skyddszonerna för fabriken är under utredning. När utredningen är klar kommer zonerna ses över utifrån utredningsresultatet. Fastigheterna ligger inte inom detaljplan.</p>	<p>Nej</p>

<p>felaktigt utanför den inre skyddszonen. Det gäller fastigheterna - Erik- Larstorpet 1:42, - Erik-Larstorpet 1:63. Enligt gällande detaljplan för området ligger dessa 2 fastigheter i det inre skyddsområdet.</p>		
<p>Synpunkter Bilaga B sid 25 "Åskärs hamnpir": Vi saknar riskbedömningar avseende effekter på vattenområden i anslutning till den eventuella nya hamnpiren på Åskär. Vi anser att det bör finnas påverkans bedömningar enligt följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Risk för ökad sedimentering av Dombäcksviken. - Risk för påverkan på fiskebestånd och fiskvandring i Husan. - Risk för ändrade strömningsförhållanden från Husan och Gidedalv. - Risker vid stängning av sundet mellan Åskär och fastlandet. 	<p>Det finns en gällande detaljplan för Årksärs hamnpir. Kompletterande utredningar och undersökningar krävs vid en ansökan om utbyggnad av hamnen för att fastställa försiktighetsåtgärder och tillvägagångssätt för att uppfylla lagstiftningens miljökrav.</p>	<p>Nej</p>
<p>KARTA "Kommunens synpunkter på riksintressen" samt Bilaga C Synpunkter Karta: Vi förstår inte kartan "kommunens synpunkter på riksintressen" och önskar därmed mera information för att kunna ha en uppfattning och eventuellt ge synpunkter. Synpunkter Bilaga C "Riksintresse Obruten kust" - Sträckan Själnön till Salusand saknas i sin helhet i beskrivningen</p>	<p>Kartan "Kommunens synpunkter på rennärigen" redovisar de synpunkter som kommunen har på riksintressen enligt kapitel 6.1. Kartan har kompletterats med riksintresse Rennäring där kommunen önskar en översyn. I övrigt består kartan av Örnsköldsviks Airport och de vägar som kommunen vill tas upp som riksintresse för kommunikationer. Sträckan Själnön till Salusand är inte en del av riksintresse Obruten kust och finns därför inte med i beskrivningen.</p>	<p>Nej</p>
<p>Synpunkter Bilaga C "Riksintresse för Kulturmiljövård" Nedanstående platser är beskrivna i litteraturen och vi anser att dessa saknas i beskrivningen "Riksintresse för Kulturmiljövård": 1. Skeppsmalen & Skag - Skeppsmalen fjärrfiskeläge anlagt av Gävlefiskare, med kapell från 1700-talet med kyrkogård. Karakteristisk bebyggelsestruktur med strandnära bygata. Ett flertal tomtningar inom området från 14-1600-talets säljägare. - Skag fjärrfiskeläge anlagt av Gävlefiskare, med kapell från 1600-talet. Skag/Skeppsmalen är inte unika i regionen som Gävleplatser,</p>	<p>De listade platserna är inte en del av riksintresse Kulturmiljövård och finns därför inte med i beskrivningen. Kommunen beslutar inte om vilka områden och platser som ska ingå i riksintressen.</p>	<p>Nej</p>

<p>men rel. unika i Nolaskogs. De var bofasta i Roslagen och sommarfiskade efter norrlandskusten, upp till Stjärnöhamn! Flertalet böcker skrivna.</p>		
<p>2. Killingsnäs - Fornlämningsmiljö, representativ och mycket åskådlig kustsemiljö i bronsåldersläge. o En mycket ovanlig gravform för norrländsk miljö, skeppsformig stensättning, den näst nordliga i Sverige. o Flera närliggande bronsåldersrösen, bl a. ett långröse 14 meter långt med synliga hällgravar. Skeppsättningen (grav) ca 3000 år gammal är unik för Norrland.</p>	<p>De listade platserna är inte en del av riksintresse Kulturmiljövård och finns därför inte med i beskrivningen. Kommunen beslutar inte om vilka områden och platser som ska ingå i riksintressen.</p>	<p>Nej</p>
<p>3. Kyrkesviken - Ett område med bebyggelse lämningar och en kyrkogrund. Platsen varit etablerad från vikingatid till 1300-talet e. Kr. I en doktorsavhandling "Medeltid i centrum" sid 82-95 beskrivs Kyrkesviken av Leif Grundberg, fd ö.intendent och chef för Sveriges maritima museer. (Avhandlingen finns på nätet, öppnas i Open Access.) Platsen är omskriven i ytterligare publikat. Kyrkesviken Ref. Jämförs med S:t Olofs hamn på Drakön i Hälsingland och Jungfruhamn vid Bjuruklubb Vb.</p>	<p>De listade platserna är inte en del av riksintresse Kulturmiljövård och finns därför inte med i beskrivningen. Kommunen beslutar inte om vilka områden och platser som ska ingå i riksintressen.</p>	<p>Nej</p>

Kubbe- Norrflärke Bygdegårdsförening

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
<p>Hej! Tack för en bra träff i Bredbyn. Jag byggde 2015 ett hus som vi nu bor i med två barn som går skola här i byn. Vet att 3st helårsboende och ett fritidsboende har byggts de senaste åren tack vare att sjöarna, Långvattnet, Flärken, Stor-och Lilljusvattnet samt Kubbetjärnen var utpekade Lis-område i gamla planen. Det är tydligt att Lis har betydelse och har fungerat väldigt bra just här. Bygdegårdsföreningen jobbar ständigt för utveckling här i bygden och ser det som nödvändigt att vi får behålla våra tidigare Lis-områden.</p> <p>Skulle inte skada om Kubbe-Norrflärke pekas ut som ett närområde också med Skola/Förskola/Fritids/Bygdegård/Skyddsrum/badplats/idrottsplats/Byatorg/Bilverkstad mm.</p> <p>MVH [XXXX]. Ordf. Kubbe-Norrflärke Bygdegårdsförening, [XXXX]</p>	<p>Beaktas inte. Kubbe och Norrflärke pekas inte ut som närort i planförslaget på grund av närheten till servicorten Bredbyn som i stort sett ger service till samma omland.</p> <p>Planförslaget pekar inte ut nya LIS-områden i Kubbe och Norrflärke. Dispensskälet landsbygdsutveckling i strandnära läge är dock möjligt att tillämpa både inom och utanför utpekade LIS-områden. Vid prövning utanför utpekade områden finns 5.2 Riktlinjer som stöd.</p>	Nej
<p>Hej! I en framtida utbyggnad av cykelväg borde hela Kubbe-by komma med, minst så långt som de är gatljus. Även skolvägen borde tas hänsyn till, tror de är 3km från skolan. Neil (Er infrastrukturstrateg) har åkt sträckan enligt ett förslag som Bygdegårdsföreningen skickat in till region/trafikverk. I det förslaget är idén cykelväg från "granobron" till Näskorsningen i Bredbyn. Mvh [XXXX], Kubbe-Norrflärke BGF</p>	<p>Synpunkten överensstämmer med samrådsförslaget. I översiktsplanen har behovet av de framtida cykelstråken gjorts på översiktlig nivå. Det innebär att mer detaljerad planering och projektering kommer att behövas i ett senare skede för att klargöra detaljer. Föreslagen sträcka rör väg 348 som är en statlig väg och kommunen har inte själv rådighet att genomföra insatser längs dessa, kommunen kan dock framför synpunkter till Trafikverket och länsplansupprättaren.</p>	Nej

Köpmanholmens Samhällsförening

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
<p>Den gällande byggnadsplanen/detaljplanen är fastställd 1946 (se utsnitt nedan). Den skapades utifrån den intensiva industriverksamhet som då redan fanns etablerad på området (rosa området). Där fanns bland annat sågverks-, massa- och kemindustrier. Bostadsbebyggelsen tilläts i nära anslutning till industriområdet, allt enligt dåtidens planeringsförutsättningar. Under årens lopp har kraven på skyddszoner mot bebyggelsen successivt skärpts. Istället för att strama åt industriområdets utbredning har kommunen upphävt byggnads-/detaljplanerna för omgivande bostadsbebyggelse (se de skrafferade områdena). Köpmanholmens samhällsförening anser att detta enorma industriområde inne i befintlig bostadsbebyggelse måste ifrågasättas. I stället för att upphäva byggnads-/detaljplaner ska vi gå andra vägen, minska utbredningen för och innehållet i industriområdet så att bostadsbebyggelse blir möjlig enligt tidigare byggnadsplaner. Detta innebär att industriområdets storlek måste begränsas samtidigt som de tillåtna industriverksamheterna struktureras inom återstående område. På detta sätt kan bostadsbebyggelsen utvecklas och de nuvarande kraftiga inskränkningarna för bostadsbebyggelsen kan minskas. Se kartbild nedan ur ÖPL 2012. Till dessa begränsningar ska läggas den latent risk för säkerhetszon om 150 m på ömse sidor av Köpmanholmsvägen om farligt-godstransporter skulle bli frekventa.</p>	<p>Skyddszonerna för fabriken är under utredning. När utredningen är klar kommer zonerna ses över utifrån utredningsresultatet.</p>	Nej
<p>Köpmanholmens samhällsförening understryker vikten av att en station för regionaltrafik tillskapas i Bjästa/Kornsjö. Vi påminner om att under Botniabanans utredningsfas planerade kommunen en station i Bjästa för sträckning via Bergom. Denna tanke övergavs av kommunen när järnvägen slutligen fick en "E4-nära" sträckning.</p>	<p>Noterad, synpunkten överensstämmer med planförslaget. Översiktsplanen lyfter att en framtida tåghållplats i Nätradalen, vid Botniabanans, kan gynna utvecklingen i den södra kommundelen och bidra till att fler reser hållbart. En ny hållplats i detta läge kommer att vara positivt för hållbar turism i Höga Kusten samt för verksamheter och ortsbefolkning. Ingen justering av planförslaget.</p>	Nej

<p>Faktum kvarstår dock. Inom ett reseavstånd med bil på ca 15 minuter från stationsläget finns uppskattningsvis 5 000 boende! Detta är definitivt underlag för en regionalstågsstation.</p>		
<p>Ett återkommande hinder och bekymmer för verksamheten i Köpmanholmens hamn är fiberbankarna. Dessa omöjliggör fartygstrafik över visst tonnage och kräver försiktighet vid manövrering för de som kan angöra. Till detta kommer det långsiktiga problemet med landhöjning som förvärrar problemet dels vad avser fritt djup och dels vad gäller risken för att bankarna skredar ned mot fjärdens djupare delar (SGUs utredning 2017:07). Allt detta leder till en risk att bankarnas föroreningar sprids okontrollerat. Dessa förhållanden riskerar hamnens verksamhet och därmed alla verksamheter i området som byggt sina transporter på sjöfrakter. Köpmanholmens samhällsförening anser sanering av fiberbankarna är av så övergripande vikt för industriområdet att långsiktiga saneringsåtgärder ska ingå i kommunens översiktsplan för 2040</p>	<p>Planförslaget har kompletterats kring förorenad mark och fiberbankar. Se kapitel 4.1 Gemensamma riktlinjer och kapitel 6.7 Förorenad mark. Frågan hanteras mer detaljerat i kommunens handlingsplan för förorenad mark.</p>	<p>Ja</p>

Mellansels Flygklubb

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
<p>Gällande översiktsplan 2040 skulle Mellansels flygklubb vilja lämna in kommentar kring den tänkta vindkraftsetableringen kopplat till Sidensjö.</p> <p>Mellansels Flygklubb är en ideell förening som bedriver skolning med egna flyglärare och flygmaskiner. Klubben är en av de största och mest välmående klubbarna i Sverige. Klubben fyller en stor social funktion främst för äldre där vi tillhandahåller en tillhörighet och uppgift.</p> <p>Vi är även den klubb som har flyglärare och läkare kopplat till klubben längst norrut vilket gör att vi ser ut att behöva fylla en större funktion för flyget i norra delen av Sverige.</p>	<p>Planförslaget pekar inte längre ut områden med ändrad markanvändning för vindkraft, se vidare i kapitel 4 i samrådsredogörelsen.</p>	<p>Ja</p>

Denna tänkta vindkraftpark i direkt anslutning till fältet skulle kraftigt inskränka luftrummet närmast fältet vilket i praktiken skulle innebära att fältet skulle bli obrukbart beroende på placering. Därmed ställer vi oss som flygklubb negativt till denna etablering.		
--	--	--

Naturskyddsföreningen i Örnsköldsvik

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
Naturskyddsföreningen i Örnsköldsvik anser att det inte ska byggas mer vindkraft i kommunen. En anledning är att det i kommunen redan idag finns stora områden med utbyggd vindkraft. I kommunen finns det betande renar och de drabbas av vindkraftparkernas utbredning. Mer vindkraft kan inte byggas då fler renar kommer att drabbas av brist på betesmark. Efter mångårig inventering vet vi att det finns ett stort antal kungsörnsrevir i kommunen vilket ska tas hänsyn till. Det vi vill se är satsningar på andra hållbara energikällor som till exempel solceller och det i kombination med hållbar batterilagring.	Planförslaget pekar inte längre ut områden med ändrad markanvändning för vindkraft, se vidare i kapitel 4 i samrådsredogörelsen.	Ja
Vi anser att jord- och skogsbruk ska bedrivas hållbart inom kommunen och så ekologiskt som möjligt. Vi menar också att kommunen ska bedriva sitt skogsbruk hållbart och hyggesfritt.	Synpunkten stämmer i stort med planförslaget. I kapitel 4.6.2 finns riktlinje om kommunens skogsinnehav. Översiktsplanen behandlar i övrigt inte hur skog- och jordbruk bedrivs.	Nej
Vi anser att attraktiva besöksmål ska finnas i tillräckligt antal för att undvika för hård påverkan på markytan. För hård belastning på markytan gör att vegetationen skadas och medför att andra organismers habitat skadas. Besöksmål bör bevakas för att undvika för många besökare.	Noterat. Frågor som hör hemma i annan del av organisationen vidarebefordras till berörd enhet.	Nej

Vi saknar skikt i kartbilderna för tidigare utpekade ekologiskt känsliga områden vilket vi ser som en stor risk och vi ser att det kan ge stora konsekvenser för de värdefulla naturvärdena som riskerar att försvinna. Vi är oroliga över att den kunskap som funnits i kommunen om dessa områden försvinner. Vi har för några år sedan lämnat in tilläggsdokumentation om ekologiskt känsliga områden med värdefull information och som bör användas i ÖP 2040.	Ekologisk känsliga områden omnämns dels i planbeskrivningen och återfinns som kartunderlag under 'Planeringsunderlag'	Nej
Vi anser att det är viktigt att lagstiftningen för strandskydd följs	Noterat.	Nej
Vi anser att kommunen ska bevaka naturvärden så att de inte förstörs när mark bryts för att till exempel utvinna mineraler. Ett av de stora problem som kan uppstå är att förorenat spillvatten oundvikligen drabbar närliggande vattendrag och dess organismer, vilket måste undvikas.	Kommunens riktlinjer för markanvändningen materialutvinning och täkter framgår i kapitel 4.3.7. Där framgår att det är en markanvändning med omgivningspåverkan och att hänsyn måste tas. Länsstyrelsen är tillståndsprövande myndighet, se vidare i kapitel 4 i samrådsredogörelsen.	Nej
Vi tycker att kommunen ska föregå med gott exempel i hållbart byggande och bygga i trä	Översiktsplanen anger att vi ska bygga resurssmart och med hänsyn till klimatpåverkan. Mer ingående reglering sker i efterföljande processer.	Nej
I det vidare arbetet är vi gärna behjälpliga i frågor om natur, klimat och miljö.	Fortsatt samarbete uppskattas.	Nej

Norrälvsjö- Brunsnäs Intresseförening

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
<p>Av Örnköldsviks kommuns gällande översiktsplan framgår att Örnköldsviks kommun är en del av en av Sveriges starkaste tillväxtregioner, Umeåregionen. I samarbete med sex andra kommuner verkar Örnköldsvik för att främjanäringsliv och tillväxt samt för bra livsvillkor och samhällsservice i regionen. Örnköldsviks kommun har därmed bland annat bedömt att Örnköldsvik ska ha en god planberedskap för bostäder på strategiska platser i den norra kommundelen. Arnäsvall, Ravesta, Norrälvsjö, Brunsnäs med flera samhällen och byar är belägna i den norra kommundelen och för att människor ska vilja leva och bo här, krävs en fortsatt attraktiv boendemiljö, som direkt motarbetas av den planerade bergtäkten. Under pågående samråd av Örnköldsviks kommande översiktsplan 2040 framförs detta till Örnköldsviks kommun. Vi konstaterar därvid att gällande översiktsplan föreskriver att täkter av planerat slag enbart ska förläggas på platser med "väl tilltaget avstånd till bebyggelse", vilket absolut inte är fallet med Svevias planer i fallet Ravesta bergtäkt.</p>	<p>Kommunens riktlinjer för markanvändningen materialutvinning och täkter framgår i kapitel 4.3.7. Där framgår att det är en markanvändning med omgivningspåverkan och att hänsyn måste tas. Kommunen tar inte ställning till enskilda tillståndsärenden i planförslaget.</p> <p>Dock är det Länsstyrelsen som är tillståndsprövande myndighet, och de fulla krav som ställs på täktverksamhet återfinns i miljöbalken. Slutlig prövning av lämplighet sker vid en tillståndsansökan där kommunens roll är som samrådspart.</p>	Nej
<p>Vi yrkar på att redan inskickat samrådsyttrande ska tolkas mot ÖP 2040 samråd. Det innebär att vi yrkar att planen ska innehålla en skrivning om att täkter bara får placeras med väl tilltaget avstånd till bebyggelse. Det måste läggas till.</p>	<p>Beaktas delvis. Befintlig riktlinje har kompletterats med att avstånd ska hållas till boende. Se 4.3.7 Materialutvinning och täkter</p>	Ja
<p>Vi yrkar att ÖP 2040 ska innehålla samma skrivning som ÖP 2012: "Av Örnköldsviks kommuns gällande översiktsplan framgår att Örnköldsvikskommun är en del av en av Sveriges starkaste tillväxtregioner, Umeåregionen. I samarbete med sex andra kommuner verkar Örnköldsvik för att främja näringsliv och tillväxt samt för bra livsvillkor och samhällsservice i regionen."</p>	<p>I kapitel 2.4 och kapitel 3.2 beskrivs mellan kommunala intressen och regionala samband.</p>	Nej

Översiktsplan 2040 behöver tydligare skydda små samhällen och landsbygdens attraktivitet. Vi yrkar att statsnära bebyggelse skyddas starkare, såsom Arnäsfall, Ravesta, Norrälvsjö, Brunsnäs med flera samhällen genom att skriva fram att dessa ska skyddas från industrialisering och tätverksamhet. Detta för att människor ska vilja leva och bo här.	Se tidigare svar.	Nej
Vattentäkter. Kommunens mål att stärka landsbygdens attraktivitet och bostadsutveckling kräver att känsliga områden skyddas mot störande etableringar. Det handlar om att vattentäkter som är enskilda ska skyddas och att skyddet ska vara starkt. Vi yrkar att detta ska stärkas i ÖP 2040.	Se tidigare svar.	Nej
Vi yrkar att ÖP 2040:s målbilder "En trygg plats" och "En plats i balans" ska kopplas tydligare till täktavsnittet.	Se tidigare svar.	Nej
Vi föreslår att ÖP 2040 kompletteras med en tydlig policy mot exploatering såsom täkter, industriell verksamhet med väl tilltaget avstånd från befintlig bebyggelse och lantbruk och djurhållning.	Se tidigare svar.	Nej
Trafiksäkerhetsrisker och barns rätt till trygg miljö. Tung trafik innebär en direkt fara för barn och ungdomar, i strid med barnkonventionens krav. Detta måste tydligare framgå av ÖP 2040.	Se tidigare svar.	Nej
Allvarlig och irreversibel miljöpåverkan. Projekt som innebär risk för förorening av viktiga vattenkällor, påverkan på skyddsvärd natur och biologisk mångfald måste tydligare skrivas fram i ÖP 2040.	Se tidigare svar.	Nej
Hot mot kulturmiljö och världsarv. Etableringar som riskerar oåterkalleliga skador på Höga Kustens unika landskapsbild och närliggande kulturmiljöer måste tydligare skrivas fram i ÖP2040.	Se tidigare svar.	Nej

Behovsprövning och hållbar samhällsutveckling. Kommunen måste i ÖP2040 förstärka principen att verksamheter som innebär påtagliga störningar endast får lokaliseras till områden där minimala skador uppstår (miljöbalkens lokaliseringsprincip (2 kap 6 §): All verksamhet ska förläggas där den gör minst skada).	Se tidigare svar.	Nej
Koppla trafik- och bullerrisker i ÖP 2040 till barns rätt till en trygg miljö (barnkonventionen).	Se tidigare svar.	Nej

Näringsliv i samverkan

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
Näringsliv i Samverkan (NIS) som består av organisationerna Handelskammaren Mittsverige, Örnköldsviks industrigrupp och Företagarna har under mer än 20 år samverkat för Örnköldsviks utveckling och för att skapa förutsättningar för Örnköldsviks fortsatta långvariga tillväxt. NIS agerar tillsammans för ett bättre företagsklimat och tillväxt. NIS är näringslivets röst för såväl stora som små företag och bidrar till kommunens tillväxtarbete. NIS tackar för möjligheten att få lämna synpunkter på Örnköldsviks kommuns Översiktsplan 2040 och i och med detta yttrande ställer sig organisationerna Handelskammaren Mittsverige, Örnköldsviks industrigrupp och Företagarna med dess medlemsföretag sig bakom detta yttrande. NIS medlemsföretag uppmanas att själva yttra sig i frågor som specifikt rör deras verksamheter.	Kommunen tackar för inkommit yttrande.	Nej
Inledning: NIS ställer sig mycket positiv till att Örnköldsviks kommun tagit fram en Översiktsplan för 2040 (ÖP) som ett verktyg för att skapa den samlade bilden av den gemensamma inriktningen för att nå målet om +5 000 invånare till 2030 och +2000 fler arbetstillfällen. Genom att göra en total genomlysning utifrån	Noterat.	Nej

<p>rådande situation med den lokala högkonjunktur som råder i Örnköldsvik har kommunen ett unikt tillfälle att skapa framdrift och tempo i att bereda förutsättningar för ett förverkligande av målbilden.</p>		
<p>fort. NIS vill här poängtera vikten av att man i samband med att ÖP vinner laga kraft säkerställer att effektiva arbetssätt, givande samarbeten, god service och bemötande behöver följa med för att säkerställa framdrift, tillväxt och nya medborgare.</p>	<p>Kommunen tar med sig synpunkten i det vidare arbetet med översiktsplaneringen i kommunen.</p>	<p>Nej</p>
<p>Att utgå från de tre hållbarhetsperspektiven, ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet är en bra och viktig plattform för beslut och vägledning i ÖP. För Örnköldsviks måluppfyllnad gällande +5000 medborgare är platsattraktiviteten enormt viktig. Hur säkerställer man att samhällsnytta som skapande av infrastruktur, kultur och fritidsutbud kan utvecklas då klimat och ekonomi tenderar prioriteras? NIS förespråkar, likt som det nämns i ÖP, ett kontinuerligt arbete med samråd för att öka dialogen med medborgare samt skapa samsyn och underlag för beslutsfattande.</p>	<p>Noterat.</p>	<p>Nej</p>
<p>Bebyggelse i bygd och stad Det är av stor vikt att platsattraktiviteten är i fokus när nya boendeyråden planeras. ÖP bör ha ett framåtriktat perspektiv i att etablera en mångfald av attraktiva boende med god scenarioanalys på målgrupper och behov i syfte att skapa goda förutsättningar för måluppfyllnad i antal medborgare.</p>	<p>Noterat.</p>	<p>Nej</p>
<p>Farleder och hamnar Tillgängligheten till farleder och hamnar är avgörande för näringslivets framgång och NIS poängterar hur avgörande det är att säkerställa tillgänglighet året runt i form av isbrytning vintertid även i de fall hamnarna inte ingår i det transeuropeiska transportnätet. Idag föreligger ett hot om att isbrytning inte kommer att ske till icke TEN-T klassade hamnar</p>	<p>Noterat. Kommunen håller med om att detta är en viktig fråga för kommunens hamnar. Frågan hanteras dock inte inom ramen för översiktsplanen. Synpunkten vidarebefordras till berörd avdelning inom kommunen.</p>	<p>Nej</p>

<p>vilket skulle vara förödande för befintliga transporter på sjö och dessutom vara mycket hämmande för den överflytt av gods från väg till sjö som eftersträvas.</p>		
<p>Mark och vattenanvändning Vid nya etableringar av verksamhet bör ÖP vara vägledande för företag att kunna planera sina satsningar. Hur hanteras industrimark kopplat till befintlig infrastruktur så som järnväg och möjlighet till kostnadseffektiv godshantering, vilket ofta är avgörande för industrietableringar? Exempelvis kan mark i Husum som i ÖP är utsedd till bostäder vara mer attraktiv för industrier pga. närheten till järnvägsspår.</p>	<p>Området bedöms inte lämplig som industri och verksamhetsområde med sin närhet till Husån. Området kvarstår med markanvändning mångfunktionell bebyggelse i planförslaget. Vid lokalisering av utvecklingsområden för verksamheter används översiktsplanens grundläggande princip. Se kapitel 4.4 i HKB. Utvecklingsområdet Dombäck Norra har utökats.</p>	<p>Nej</p>
<p>forts. Vidare, hur hanteras industrimark vs jordbruksmark, särskilt i en tid där vi behöver säkerställa trygg livsmedelsproduktion? Hur samordnas och nyttjas behovet av försörjningsberedskap för att utveckla samhälle och näringsliv? Idag utvecklas foodtech i rask takt, hur dessa etableringar kompletterar /bidrar till livsmedelsproduktion bör tas i beaktande när man bedömer fortsatt hantering av jordbruksmark. Det är av största vikt att ha löpande och öppen kommunikation med näringslivet om vilka ytor som behöver vara jordbruksmark, och varför.</p>	<p>Kommunen håller med om att en trygg livsmedelsförsörjning är viktiga frågor nu och i framtiden. Se kapitel 4.1 samt kapitel 4.6.1 för ställningstagande och riktlinjer gällande jordbruksmark.</p>	<p>Nej</p>
<p>forts Sett till risker för klimatpåverkande händelser är det av stor vikt att Örnsköldsviks kommun tar på sig ansvaret att bereda och anvisa väl anpassade platser för bebyggelse för både näringsliv och boende.</p>	<p>Vid lokalisering av utvecklingsområden används översiktsplanens grundläggande princip. Se kapitel 4.4 i HKB.</p>	<p>Nej</p>

<p>Transportinfrastruktur</p> <p>För tillväxt och nya etableringar är satsningar på infrastruktur och förflyttning av människor extremt viktigt. Genom mer strategiska satsningar på infrastrukturlösningar skapar det en vägledning för var och när nya etableringar kan ske. När infrastrukturen är på plats ger det bättre etableringsmöjligheter och snabbare tillväxt vilket är en vinst i både tid och samordning vilket både skapar framtidstro och underlag till beslut vid nya etableringar. Här behöver ÖP vara tydlig i att fatta tydliga riktlinjer för att stödja satsningar på infrastruktur. Samma gäller för intermodalitet och förutsättningar för detta, tydlighet och målbilder krävs för att näringslivet ska motivera ökad lokal intermodalitet av gods.</p>	<p>Noterat, tack för synpunkten.</p>	<p>Nej</p>
<p>Arbetspendling</p> <p>NIS förespråkar fler samåkningsparkeringar just utanför centralorten som underlättar för medarbetare att samåka till och från arbetsplatsen. Detta är bra för både miljö och ekonomi och bör vara attraktivt för arbetsplatser som till exempel Husum-fabriken, Strängbetong, Polarbröd, Cinis Fertilizer. Parkeringarna bör ligga vid naturliga uppsamlingsplatser såsom Överhörnsås, Arnäsavall, Nordanås, etcetera.</p>	<p>Översiktsplanen omfattar inte utbyggnadsplaner för parkering/pendlarparkering eller pekar ut mark specifikt för parkeringar/pendlarparkeringar.</p>	<p>Nej</p>
<p>Landsbygdsutveckling i strandnära lägen – Strandskydd</p> <p>Ökad samverkan, resonemang och dialog mellan kommunen och Länsstyrelsen om bedömningar och tolkningar av möjligheter utifrån den faktiska platsen som till exempel göra skillnad på dike och strand är ytterst viktigt. Det skapar ett bättre samförstånd, kortare tillståndsprocesser och tydlighet i beslut.</p>	<p>Noterat. Med den nya lagstiftningen ändras strandskyddet vid mindre vattendrag och sjöar.</p>	<p>Nej</p>

Riksintressen NIS stödjer ÖP:s inställning kring vägar och flygplats som en del av riksintresset. Hur säkerställer man att denna infrastruktur klassas om hos Trafikverket?	Det är staten som anger vilka områden som bedöms vara av riksintresse och vilka värden och egenskaper det är som gör dem värdefulla. Översiktsplanen är kommunens verktyg för att precisera och ta ställning till riksintressena och andra allmänna intressen. Översiktsplanen ska jämte länsstyrelsens granskningsyttrande vara vägledande för myndigheternas beslut om riksintresseanspråk. Planprocessen fungerar också som en utgångspunkt för samtal mellan stat och kommun om hur statliga intressen kan tas om hand på ett övergripande sätt i kommunens fysiska planering. Översiktsplanen används som underlag för fortsatt dialog med myndigheter och aktörer i samhällsbygget.	Nej
Genomförande av ÖP Fortsatta dialoger med medborgare och näringsliv är av yttersta vikt för att vara snabbfotad och lyhörd och därmed förverkliga målbilden för Örnköldsvik. ÖP 2040 får gärna vara ett levande dokument där boende och näringsliv på de olika orterna känner att de är bekanta med planen för sin plats och kan använda sig av den för planering och utvecklingsåtgärder.	När översiktsplanen är antagen och fått laga kraft inleds arbetet med att förverkliga planens intentioner. Inför nästa mandatperiod ska översiktsplanen följas upp för att se om den behöver revideras. Detta fastslås i en så kallad planeringsstrategi som tas fram efter avslutad valperiod. Detta innebär att arbetet med översiktsplanen blir mer rullande och aktuellt.	Nej

Opinionen mot bergtåkten i Ravesta

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
Som boende i området kring den tilltänkta bergtåkten och med stor kännedom om platsen och livsmiljön i byarna runt omkring vill vi lämna följande synpunkter för att tydliggöra att en etablering av bergtåkt på fastighet Ravesta 2:11 är synnerligen olämplig av många skäl.	Kommunens riktlinjer för markanvändningen materialutvinning och täkter framgår i kapitel 4.3.7. Där framgår att det är en markanvändning med omgivningspåverkan och att hänsyn måste tas. Dock är det Länsstyrelsen som är tillståndsprövande myndighet, och de fulla krav som ställs på täktverksamhet återfinns i miljöbalken. Slutlig prövning av lämplighet sker där. Kommunens roll är som samrådspart vid en tillståndsansökan.	Nej
Inom en radie av 2 km från tåkten finns ca 210 bebyggda fastigheter vilket kan innebära uppskattningsvis 400–600 berörda lågt räknat. Vi är många som står bakom denna skrivelse, se bifogad namninsamling med 220 namnunderskrifter. På grund av bristande samrådsförfarande där vi själva är tvungna att driva samrådet finns det troligtvis långt många fler som ställer sig bakom denna skrivelse men som vi ännu inte nått. Vi som skriver under	Se svar ovan.	Nej

<p>denna skrivelse är delaktiga i en sammanslutning som vi kallar "Opinion mot bergtåkten i Ravesta". Vi arbetar aktivt emot denna etablering.</p>		
<p>Det hänvisas i samrådsunderlaget till kommunens "Översiktsplan 2012 för Örnsköldsviks Kommun" avsnitt 3.15 Täkter - värdefulla ämnen och material (se nedan hämtat från gällande kommunala översiktsplan) I översiktsplanen beskrivs att det idag finns ett drygt 50-tal tåkter i kommunen varav 20-talet bergtåkter. Därutöver finns en handfull matjordståkter, ett 20-tal naturgruståkter samt sprängstens-, morän-, silt- och blandtåkter. De är tämligen väl spridda över kommunen även om flertalet större finns i områden där behoven är störst, d.v.s. i kustområdet. Vidare uttalas i översiktsplanen att bergtåkter bör lokaliseras på väl tilltaget avstånd från bebyggelse och vara långsiktiga. Dessa två delar som är hämtade ur översiktsplanen talar starkt emot en etablering av en bergtåkt i det område som presenteras i samrådsunderlaget. För det första finns redan idag ett stort antal tåkter inom kommunen varav flertalet finns i kustområdet vilket talar emot ytterligare en etablering. För det andra så beskrivs tydligt i översiktsplanen att bergtåkter bör lokaliseras på väl tilltaget avstånd från bebyggelse vilket tydligt visar att en lokalisering på tänkt plats är helt fel då bebyggelse finns i omedelbar närhet till tänkta etablering. Åretruntboende, lantbrukare med djurhållning, hobbyverksamhet med tamdjur, fritidsodlare, fritidsboende och friluftsverksamhet i byarna Ravesta, Arnäsfall, Vike, Övervike, Norrälvsjö, Faresta, Näset, Bölen, Brunsnäs, Sörälvsjö, Älvsöden, Frösta, Skortsed, Angsta, Täfteå, m.fl. bor inom en radie på 400 meter till 4 km från tilltänkta etablering.</p>	<p>Se svar ovan.</p>	<p>Nej</p>

<p>Den tänkta stora bergtäkten planeras inom ett område med bostäder i landsbygdsmiljö såväl som tätbebyggda bostadsområden. Det är inte lämplig lokalisering för dylik verksamhet</p>	<p>Se svar ovan.</p>	<p>Nej</p>
<p>Vidare uttalas i översiktsplanen avsnitt 3.10 Kulturmiljöer att antalet kända fornlämningslokaler i Örnsköldsviks kommun uppgår i dagsläget till drygt 4300. Fornlämningar skyddas enligt kulturmiljölagen, skyddet gäller även ej ännu upptäckta lämningar, vilket ställer krav på aktsamhet i samband med markarbeten och skogsbruk. Det bör också övervägas om mark ska reserveras för friluft- och besöksmålsverksamhet i Arnäsvall och på Bjästamon.</p> <p>Vidare uttalas i översiktsplanen avsnitt 3.7 att det är önskvärt att nuvarande negativa trender med färre jordbruk bryts och att de positiva möjligheterna till utveckling tillvaratas. Det är därför önskvärt att begränsa förlusten av jordbruksmark, d.v.s. att odlad mark på ett oåterkalleligt sätt tas i anspråk för andra ändamål, och det är viktigt att ha ett långsiktigt perspektiv när beslut ska fattas om att jordbruksmark tas ur bruk. Särskilt viktigt är att jordbruksmark som kan utgöra en bas för en bärkraftig framtida livsmedelsproduktion inte förstörs.</p> <p>Inget av dessa mål uppnås genom en etablering av en bergtäkt i Ravesta och etableringen står därmed i strid med gällande översiktsplan.</p>	<p>Se svar ovan.</p>	<p>Nej</p>
<p>Vi yrkar på att denna skrivning ska fastställas: Jordbruksmark På grund av sin kuperade terräng har Örnsköldsviks kommun en relativt begränsad tillgång till jordbruksmark. Jordbruksmark är viktig för framtidens livsmedelsförsörjning, den biologiska mångfalden och landskapsbilden. Därför ska:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brukningsvärd jordbruksmark värnas genom att undvika exploatering för annat ändamål på dessa platser. Exploatering för annat ändamål kan endast i särskilda fall tillåtas; för väsentliga 	<p>Synpunkten stämmer överens med samrådsförslaget.</p>	<p>Nej</p>

<p>samhällsintressen och där en tydlig motivering visar på att genomförandet blir på ett sådant sätt att det; minimerar skadan på jordbruksenheten eller att jordbruksmarken kan återställas utan påverkan på möjligheten att bruka jorden i framtiden.</p>		
<p>Vi yrkar på att tydligare skriva fram att: Kommunen har möjlighet att påverka utvecklingen inom de areella näringarna genom att verka för att jordbruksmark inte tas i anspråk för andra näringar som innebär att marken inte kan återställas till jordbruksmark efter avslutad användning, såsom tex täktverksamhet och därtill hörande anläggande av väg, avledande av lakvatten på nämnda mark.</p>	<p>Se svar ovan</p>	<p>Nej</p>
<p>Vi yrkar på att: Hänvisa till Länsstyrelsens vägledning om jordbruksmark i ÖP 2040. Täktverksamheter Täktverksamheter ska lokaliseras så att konflikter med naturvård, vattenskyddsområden, rekreationsintressen och boendemiljöer undviks samtidigt som transporter och störningar från täkterna minimeras. Därför ska:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Restriktivitet gälla för täkter av naturgrus och natursand, då de är en ändlig resurs och bidrar med många ekosystemtjänster exempelvis vattenrening. • Kommunen motverka gruvdrift och andra omfattande täktverksamheter i känsliga lägen, såsom där vattenskyddsområden, riksintressen och andra skyddade områden kan påverkas. 	<p>Planförslaget har kompletterats med hänvisning till Länsstyrelsens vägledning i kapitel 4.1. Gemensamma riktlinjer. I övrigt stämmer synpunkten överens med samrådsförslaget.</p>	<p>Ja</p>
<p>Vi yrkar på att: -Kommunen genom ÖP 2040 ska innehålla samma skrivning som fanns i ÖP 2012 gällande att ett väl tilltaget avstånd alljämt ska gälla mellan boende och täktverksamhet.</p>	<p>Beaktas delvis. Befintlig riktlinje har kompletterats med att avstånd ska hållas till boende. Se 4.3.7 Materialutvinning och täkter</p>	<p>Ja</p>

<p>Vi yrkar på att: -Att den utpekade "nälen" inte är mark lämplig för materialutvinning och täkter utifrån att det är en lokalisering som inte uppfyller kravet på "väl tilltaget avstånd från bebyggelse".</p>	<p>Kommunens riktlinjer för markanvändningen materialutvinning och täkter framgår i kapitel 4.3.7. Där framgår att det är en markanvändning med omgivningspåverkan och att hänsyn måste tas.</p> <p>Dock är det Länsstyrelsen som är tillståndsprövande myndighet, och de fulla krav som ställs på täktverksamhet återfinns i miljöbalken. Slutlig prövning av lämplighet sker där. Kommunens roll är som samrådspart vid en tillståndsansökan.</p>	<p>Nej</p>
<p>Vi yrkar på att: -Att den utpekade "nälen" inte är mark lämplig för materialutvinning och täkter utifrån att det är en lokalisering som ligger för nära bebyggelse, förstör jordbruksmark och försvårar livsvillkoren för människor, verksamhet och djur i området i och runt detta område.</p>	<p>Se svar ovan</p>	<p>Nej</p>
<p>Vi yrkar på att: -Skriva fram på ett tydligare sätt att täktverksamhet allvarligt kan påverka vattenskydd av enskilda brunnar, vattendrag, djur, fiskliv samt att det i områden där det finns avrinning till vattendrag som mynnar ut i fågelskyddsområden samt som avrinner till vattentäkter, ÄVEN PRIVATA SÅDANA (inte enbart av kommunen utskrivna vattenskyddsområden), INTE ÄR LÄMPLIGT MED TÄKTVERKSAMHET.</p>	<p>Se svar ovan</p>	<p>Nej</p>
<p>Vi yrkar på att: -Koppla samman detta avsnitt om täkter bättre med avsnittet ”Platsbild Örnköldsvik 2040”</p>	<p>Se svar ovan</p>	<p>Nej</p>
<p>Ska ni få människor att ”flytta hit och stanna för den livskvalitet platsen erbjuder och antalet besökare fortsätter växa. Här finns närhet till upplevelser och aktiviteter så som friluftsliv, idrott och kultur.” Ja då måste ni också ha en tydlig avvägning att sådan industri som täktverksamhet inte förläggs i närheten av där människor bor, lever på pendlingsavstånd till tex tågstation, såsom i Ravesta. Stadsnära glesbygd är ju jätteattraktivt att bo i och unikt för en kommun som Örnköldsvik. Då kan inte kommunen genom</p>	<p>Se svar ovan</p>	<p>Nej</p>

<p>skrivningar i ÖP 2040 bjuda in till att just denna typ av områden industrialiseras och förstörs oåterkalleligen. Det kommer då inte bli någon tillväxt i dessa områden. Örnsköldsvik är så mycket mer än hav och skärgård, det är också kraften i att det finns landsbygd så nära stan.</p>		
<p>Koppla också avsnittet täktverksamhet till Platsbild Örnsköldsvik 2040 med skrivningar såsom ”Kommunen är en del av världsarvet Höga Kusten där värdefulla natur- och kulturmiljöer, stad, landsbygd och skärgård ger rika upplevelser med stor variation. Här finns alla förutsättningar för att leva ett gott och aktivt liv med tid och utrymme för fritid, nöje och familj. Här finns det attraktiva boendet med goda och hållbara kommunikationer i naturnära lägen som utgår från en helhetssyn på våra natur och kulturmiljöer” utifrån resonemanget ovan.</p>	Se svar ovan	Nej
<p>I arbetet med översiktsplanen har en platsbild för Örnsköldsvik 2040 tagits fram: År 2040 är Örnsköldsvik en plats som kännetecknas av skaparkraft och samarbete samt en välmående livsmiljö och befolkning. Många framgångsrika företag och organisationer verkar i kommunen och bidrar till tillväxt och klimatomställning. Människor flyttar hit och stannar för den livskvalitet platsen erbjuder och antalet besökare fortsätter växa. Här finns närhet till upplevelser och aktiviteter så som friluftsliv, idrott och kultur. Örnsköldsvik är en företagstät kommun med fokus på innovationsförmåga och handlingskraft som främjar framtidstro och skapar jobb. Arbets- och studiemöjligheterna är många i en intressant arbetsmarknadsregion med branschbredd. Kommunen är en del av världsarvet Höga Kusten där värdefulla natur- och kulturmiljöer, stad, landsbygd och skärgård ger rika upplevelser med stor variation. Här finns alla förutsättningar för att leva ett gott och aktivt liv med tid och utrymme för fritid, nöje och</p>	Se svar ovan	Nej

<p>familj. Här finns det attraktiva boendet med goda och hållbara kommunikationer i naturnära lägen som utgår från en helhetssyn på våra natur- och kulturmiljöer. En socioekonomiskt sammanhållen miljö, med skolverksamheter och omsorg att vara stolta över, främjar goda levnadsförhållanden och utgör en grund för demokratiskt deltagande i samhällslivet. Här kan människor känna delaktighet, gemenskap, trygghet, tillit och glädje genom livet.</p>		
<p>Vi yrkar att kommunen ser över alla avsnitt i ÖP 2040 med texten ovan som förgrund.</p>	Se svar ovan	Nej
<p>Vi yrkar på att kommunen behöver tänka mer diversifierat när planen skrivs, tänka mer i olika perspektiv såsom landsbygdsperspektiv och på allvar lyfta in det i planen på ett bra sätt.</p>	Se svar ovan	Nej
<p>ÖP 2040 som har ett tydligt kopplat befolkningsmål, +5000 invånare. Här behöver översiktsplanen också i avsnitt spegla hur det faktiskt ska gå till. Då kan inte etableringar såsom bergtäkt i ett samhälle som Arnäs ges något utrymme. Det är svårt att se hur en bergtäkt i Arnäsvall ska göra området mer attraktivt.</p>	Se svar ovan	Nej
<p>ÖP 2040 kopplar direkt till Agenda 2030 och FN:s globala mål och har tre fokusområden: En plats för fler (ekonomiskt), En plats i balans (ekologisk) och En trygg plats (social). Dessa mål måste belysas i sina kontexter, såsom tex avsnittet gällande täkter, jordbruksmark och tillväxt.</p>	Planförslagets påverkan på hållbarhetsmålen finns att läsa i Bilaga A. hållbarhetskonskvensbeskrivningen	Nej
<p>Gällande friluftsliv: Vi yrkar att ni ska skriva fram tydligare skydd för området i Arnäs kring besöksmålsverksamhet kopplat till Arnäsleden, Kyrkvägen samt Arnäsbacken.</p>	Beaktas inte.	Nej

Planen är mycket svårare att navigera i än den som gäller just nu.	Den nya modellen för översiktsplaner är idag valbar men kommer på sikt att bli lagbunden. Kommunen har därför valt att använda modellen, med vissa justeringar, för att underlätta för kommande arbete. Planförslaget finns fortfarande i PDF-format som går att läsa på kommunens hemsida.	Nej
Det används förkortningar som är obegripliga för allmänheten.	Se svar ovan.	Nej
Det är otydliga avsnitt, svårt att använda den och för kortfattade formuleringar kring varje område jämfört med tidigare.	Se svar ovan.	Nej
Vi yrkar därför att inte överge den gamla modellen i ÖP 2012, men hur den var uppbyggd och hur beskrivande den var. Mycket bättre format och mer mottagarvänlig.	Se svar ovan.	Nej

RF-SISU Västernorrland

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
Vi tänker inför det fortsatta arbetet med Översiktsplanen att ni ser oss som den medspelare som ni har dialog med när det rör idrotten i planen tillsammans med Kultur & Fritids personal. Tillsammans kan vi skapa det bästa underlaget för nya Översiktsplan 2040. Vi har satt ihop en brödtext, vet inte hur ni grafiskt tänker lägga upp slutproduktionen.	Kommunen håller med om att folkhälsa och idrott är viktiga frågor. Planförslaget möjliggör och uppmuntrar till detta men är inte på en så pass detaljerad nivå för att hantera dessa frågor ytterligare. Synpunkterna hanteras som ett medskick till organisationen.	Nej
Idrotten i vår kommun Dess betydelse är idag än viktigare faktor i vårt samhälle. En viktig del är i vårt tillväxtarbete för Örnsköldsvik men också för folkhälsan och se hälsofrämjande perspektiven. I ett hållbart Örnsköldsvik finns goda tillgångar på idrottsanläggningar, hallar och motionsspår, för både föreningsliv och spontanidrott. Alla kommundelar i Örnsköldsvik har detta vilket är en grundförutsättning samtidigt som det finns behov av fler multifunktionella ytor och arenor. En tydlig trend inom idrottsområdet är att spontanidrott ökar och att det	Se svar ovan.	Nej

behövs strukturer som ger möjlighet även för detta.		
Under tiden för samråd av översiktsplanen pågår verkställande av bland annat den nya multisporhallen i Hörnet och den moderna simhallen i centrala stan är invigd, vilka är viktiga tillskott för att möta efterfrågan. Några anläggningar kan vara mer specialiserade och ha hela kommunen som upptagningsområde så som konstakningen eller den nya skidskytteanläggningen på Skyttisområdet.	Se svar ovan.	Nej
Ambitionen är att det ska finnas bostadsnära ytor för lek, rörelse och idrott som ska vara lättillgängliga. God tillgång till platser för både spontan och organiserad idrott är en förutsättning för bams och ungas deltagande vilket är avgörande för hälsofrämjande verksamheter så som idrottens rörelsesatsning. Att ha tillgång till ett attraktivt och brett utbud av aktiviteter samt mötesplatser som tilltalar olika intressen och åldersgrupper är viktiga t.ex idrottens +65 satsning.	Se svar ovan.	Nej
Viktigt för Örnköldsvik är att idrottsrörelsens engagerar fler barn och ungdomar. För att de ska kunna bedriva bra verksamhet i framtiden behövs tillgång till flexibla lokaler och arenor.	Se svar ovan.	Nej

Sidensjö framtid

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
<p>Yttrande gällande översiktsplan 2040 gång och cykelväg i Sidensjö.</p> <p>En enig styrelse i föreningen Sidensjö framtid ställer sig bakom tankarna på en gång och cykelväg i Sidensjö.</p> <p>Den här frågan har varit på tapeten i säkert 30 års tid. Utan att någonting hänt. För 30 år sedan var det väldigt mycket tung trafik som färdades på den aktuella sträckan, väg 335 från By Badplats till Bredåker och Sidensjö tätort. Den här intensiva trafiken har fram tills idag ökat markant. Det rör sig om hundratals tunga fordon varje dygn.</p> <p>Mycket tyder på att den här trafiken kommer att öka ytterligare med tanke på den planerade vindkraftsbyggnationen i Skorped. Gång och cykeltrafikanter lever väldigt farligt när man färdas på det aktuella vägavsnittet.</p> <p>Kommer gång och cykelvägen äntligen att byggas så ser vi också det som viktigt att den byggs så att skola och förskola kan använda den med tanke på den stora lekpark som byggts i direkt närhet till Sidensjö kyrka.</p> <p>[XXXX] Ordförande Sidensjö framtid.</p>	<p>Cykelstråket Bredåker- Sidensjö- Bysandviken har förlängts till korsningen mot By (väg 919), se kapitel 3.3 och 4.2.11. Sträckan har inte förlängts hela vägen till Grindnäset, enligt synpunkten, utan avgränsas till korsningen mot By. Planförslaget lyfter denna sträcka på grund av det omfattande trafikflödet längs det regionala trafikstråket Ö-viksvägen (väg 335). Angermannusvägen (väg 908) från Bredåker till Ö-viksvägen har lyfts på grund av behov av en bättre trafikmiljö för oskyddade trafikanter genom samhället förbi skola och idrottsplats där många barn och unga rör sig.</p> <p>Ortsbeskrivningarna har förtydligats med strukturskisser. Där framkommer att sträckan Angermannusväg, förbi skolan, är prioriterad utveckling för gång- och cykelstråk samt att korsningarna och Angermannusväg - Ö-viksvägen - väg 894 behöver ses över då oskyddat trafikanter rör sig på sträckan med bland annat lekplatsen som målpunkt. Väg 335 och 908 är statliga vägar och kommunen har inte själv rådighet att genomföra insatser här men lyfter behovet i översiktsplanen.</p>	<p>Ja</p>
<p>Yttrande gällande Översiktsplan 2040 och det föreslagna Lis området vid Billsjösjön.</p> <p>En enig styrelse i föreningen Sidensjö framtid ställer sig ytterst tveksam till att Billsjösjön med angränsande områden pekas ut som ett kommande Lis-område. Vi är tveksamma av olika orsaker:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Området vid Billsjösjön tangerar det föreslagna området för vindkraftsutbyggnad. 2. Tveksamhet också inför det faktum att området klassas som ett planerat vattenskyddsområde. <p>[XXXX] Ordförande i Sidensjö framtid</p>	<p>LIS-områdena vid Billsjösjön har utgått på grund av uppdaterat underlag för vattenskyddsområden.</p>	<p>Ja</p>

<p>Yttrande gällande Översiktsplan 2040 om framtida vindkraftsutbyggnad i kommunen:</p> <p>En enig styrelse i föreningen Sidensjö framtid säger nej till en vindkraftsetablering i området kring Hällberget i Sidensjö. Vi säger nej av flera olika orsaker. Den främsta är att vi tror på vår bygd och därmed på bygdens ungdomar som ska förvalta och utveckla Sidensjöbygden. Det finns alltför många negativa faktorer med en ytterligare vindkraftsutbyggnad i området. En av Bygdsams rapporter pekar ut just Sidensjöbygden som en av de mera expansiva bygderna i Öviks kommun. Vi upplever en positiv framtidstro som visar sig främst av det faktum att unga människor väljer att flytta till Sidensjö. Vi ser just nu att en fastighet i området kommer att säljas för närmare fyra miljoner kronor. En siffra som vi aldrig varit i närheten av tidigare. Redan idag har Sidensjöområdet drygt 50 vindkraftverk igång. Vattenfall har grönt ljus för att etablera sig i grannorten Skorped. Planerna säger 36 verk. Redan här berättar siffrorna att den här delen av Öviks kommun ”gjort sitt” för att ta ansvar för den här typen av energikällor. Av kommunens 209 vindkraftverk idag finns 54 i just Sidensjö.</p> <p>Till detta finns nu planer i en översiktsplan på ytterligare en vindkraftsetablering. Detta vid området Hällberget som finns i Sidensjö och gränsar mot Mellansel.</p> <p>Blir detta verklighet finns det en uppenbar risk att den pågående positiva utvecklingen i området får sig en rejäl törn.</p> <p>1) Bygden blir inte på långa vägar lika attraktiv med ytterligare vindkraftverk i området.</p> <p>2) Några löften om bygdemedel finns inte med i spelet så här långt vilket vi tycker är anmärkningsvärt.</p> <p>3) Med ytterligare vindkraft i Sidensjöbygden följer också miljömässiga nackdelar. Det har visat sig att mikroplaster lossnar från de verk som finns uppställda.</p>	<p>Planförslaget pekar inte längre ut områden med ändrad markanvändning för vindkraft, se vidare i kapitel 4 i samrådsredogörelsen.</p>	<p>Ja</p>
---	---	-----------

<p>4) Vi i föreningen Sidensjö framtid tror på bygdens ungdomar, vi vill att dessa ska få en maximal utveckling med ett ökat inflyttande till bygden. Sidensjö vill utvecklas-inte avvecklas. Ytterligare vindkraft gör inte Sidensjö attraktivt längre.</p> <p>[XXXX] Ordförande Sidensjö framtid</p>		
--	--	--

Svenska samernas riksförbund

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
<p>SSR noterar att översiktsplanen inte inkluderar samiska frågor och saknar de samiska perspektiven. Att enbart nämna rennäringen ett fåtal gånger i översiktsplanen är inte tillräckligt. Översiktsplanen bör tydligare lyfta fram att Örnsköldsvik är en samisk förvaltningskommun. Renskötselns relevans för hållbar utveckling och genomförandet av de ekologiska och miljömässiga målen bör också vara med. Även avsnittet landsbygd bör kompletteras med skrivningar om samer och renskötsel.</p>	<p>Planförslaget har utvecklats angående rennäringen och de samiska perspektiven på markanvändningen inom kommunen. Rennäringens behov av sammanhängande miljöer i landskapet har beskrivit tillsammans med riktlinjer om konsultation/samråd och dialog med samebyar vid åtgärder som kan påverka rennäringen. Kommunen håller med om att det är viktigt att samebyarna kommer till tals i dessa frågor och ges möjlighet att påverka utvecklingen.</p>	Ja
<p>Översiktsplanen bör även innehålla en korrekt beskrivning av renskötselrätten samt revidera riktlinjer för exploatering eller utvidgning av befintlig verksamhet i relation till renskötseln. Vidare bör översiktsplanen kompletteras med skrivningar om konsultationslagen och hur konsultation med berörda samebyar ska ske.</p>	Se svar ovan.	Ja
<p>Agenda 2030 och hållbarhetsmålen är även relevanta för det samiska folket. Urfolk omnämns specifikt i flera av agendans delar och delmål. Detta tillsammans med agendans fokus på jämlikhet och antidiskriminering ställer krav på särskilda åtgärder för att undanröja skillnader mellan minoritets- och majoritetssamhället och bryta marginaliseringen och osynliggörandet av urfolk. Även avsnittet Nationella mål,</p>	Se svar ovan.	Nej

<p>Folkhälso- och miljömål utelämnas det samiska frågorna och aspekten. För att kommunens mål för exempelvis folkhälsa ska uppnås måste även samernas och renskötarnas behov och förutsättningar tillgodoses.</p>		
<p>SSR anser att Örnsköldsviks kommun i översiktsplanens kapitel 2 tydligt ska lyfta fram att kommunen är en samisk förvaltningskommun. Att kort nämna detta i ett avsnitt som heter Skogsbrukslandskap LBS, är inte tillräckligt och mycket otydligt. I lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk framgår att kommunen ska anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete. SSR vill betona att efterlevnaden av de nationella minoriteternas rättigheter enligt internationella åtaganden och nationell rätt har stor betydelse för enskilda individer.</p>	<p>Se svar ovan.</p>	<p>Ja</p>
<p>I avsnittet Landsbygd bör samer och renskötelsen utgöra ett eget avsnitt. Den samiska närvaron och betydelsen, både historiskt och i nutid, ska lyftas fram. Detta avsnitt bör även kompletteras med de samiska näringarnas betydelse och behov i kommunen.</p>	<p>I och med övergången mot digitala planer och en likriktning av landets kommuners översiktsplaner följer detta planförslag Boverkets ÖP-modell. I kapitel 4.6.2 finns text om den samiska närvaron samt riktlinjer kopplat till detta. I kapitel 4.1 finns gemensamma riktlinjer för all markanvändning kopplat till rennäringen.</p>	<p>Nej.</p>
<p>Renskötseln är en bärande och central del i den samiska kulturen. Samebyarnas mål är att uppnå en långsiktigt hållbar naturbetesbaserad renskötsel. Att bedriva renskötsel förutsätter att det finns marker där renen kan beta, och en fungerande grön infrastruktur så att renen kan förflytta sig mellan betesområden. Skogarna är samebyarnas vinterbetesmarker och den fribetande renen är beroende av stora arealer där traditionell kunskap och möjlighet till olika betesområden är nyckelfaktorer för att minska sårbarheten. Behovet av olika områden skiftar från år till år beroende på väder och betestillgång. Det växelvisa bruket av marker är också en viktig del i att använda resurserna hållbart och långsiktigt. Samtidigt så har fragmentiseringen av betesmarkerna ökat, vilket kan</p>	<p>Se tidigare svar.</p>	<p>Ja.</p>

<p>begränsa möjligheterna till ett flexibelt brukande av de olika betesområdena. Även de kumulativa effekterna av pågående och förändrad markanvändning, påverkar renskötseins förutsättning att använda markerna.</p>		
<p>Av kapitel 4 Vindkraft, under rubriken riktlinjer som kompletterar de gemensamma riktlinjerna, framgår det vad som gäller för pågående, utvecklad eller ändrad markanvändning. Dessa riktlinjer bör revideras i förhållande till renskötseins. De ska också gälla all exploatering eller utvidgning av befintlig verksamhet, inte endast för vindkraft. Förslagsvis kan punkterna formuleras enligt följande: - Vid etableringar av nya verksamheter eller utökning av befintliga verksamheter ska kumulativa effekter för berörd sameby belysas.</p>	<p>I kapitel 4.1 har en riktlinje lagts till om konsultation med samebyar och/eller Sametinget vid ärenden som kan beröra renskötseins. Denna riktlinje gäller all markanvändning.</p>	<p>Ja</p>
<p>Forts: - Kommunen måste vid varje exploatering eller utvidgning av befintlig verksamhet som berör eller påverkar samebys rättigheter föra dialog med berörd sameby samt göra en bedömning/avvägning hur detta påverkar renskötseins och samebys rättigheter.</p>	<p>Se svar ovan.</p>	<p>Ja</p>
<p>Under rubriken Riksintresse rennärning föreslår kommunen att riksintressena ses över för att tydliggöra vilka markanspråk som kommunen ska beakta. SSR vill betona att det är mycket viktigt att detta görs i nära dialog och samarbete med de samebyar som bedriver renskötseins i kommunen.</p>	<p>Kommunen delar SSR's bild av att en revidering av riksintressena bör ske i nära samarbete med samebyarna.</p>	<p>Nej</p>
<p>Vidare anser SSR att avsnittet ska innehålla skrivningar om de viktiga och centrala områdena för samtliga de samebyar som har sina marker inom kommunen och en beskrivning av renskötseins markanvändning.</p>	<p>Se svar ovan.</p>	<p>Ja</p>

<p>Det är korrekt att rennärigen utgör ett allmänt intresse. Riksintresse för rennärigen innebär att områden ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra möjligheterna att bedriva rennäring. SSR vill lyfta fram att även om en åtgärd vidtas utanför ett riksintresseområde kan den innebära påtaglig skada på riksintresset och därför vara otillåten. Det avgörande är inte om åtgärden är lokaliserad inom eller utanför det utpekade riksintesseområdet. Det är åtgärdens konsekvenser för riksintressets värden och egenskaper som ska bedömas. (Se vidare Mark- och miljödomstolen Umeå, P 1592–20, och Mark- och miljööverdomstolen, P 2707–19.)</p>	<p>Kapitel 4.1 har kompletterats med ett avsnitt om rennärigen inom kommunen.</p>	<p>Ja</p>
<p>SSR anser att det är viktigt att skilja på rennärigen som allmänt intresse och renskötselrätten. Renskötselrätten utgör en särskilt rätt till fastighet och grundas på urminneshävd och sedvana. Det är en rättighet av civilrättsligt slag. Rätten gäller oberoende av lag och omfattas av regeringsformens regler om egendomsskyddad. Eftersom renskötselrätten omfattas av egendomsskyddet, får inskränkning av rätten endast ske med godkännande från den enskilde rättighetshavaren eller genom expropriationsliknande förfarande. Det innebär att skyddsmotiven kan baseras utifrån två aspekter. Rennärigen som riksintresse är rättsligt skilt från det enskilda intresset (renskötselrätten), som samebyn och dess medlemmar innehar. Även om det enskilda intresset sammanfaller med och utgör en förutsättning för det allmänna intresset måste dessa hanteras separat ur en rättslig synvinkel.</p>	<p>Se tidigare svar.</p>	<p>Ja</p>
<p>forts. Avsnittet ska således kompletteras med en korrekt beskrivning av renskötselrätten och tydliggöra att renskötselrätten är av civilrättslig karaktär och att kommunen vid framtida exploatering och förändrad markanvändning även måste beakta samebyns rättigheter och enskilda intresse. Både riksintresset rennäring och</p>	<p>Se tidigare svar.</p>	<p>Ja</p>

renskötselrätten måste således ligga till grund för de bedömningar och avvägningar som kommunen gör.		
forts. Avslutningsvis vill SSR påminna om att från och med 1 mars 2024 omfattas även regioner och kommuner av lag (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket. Syftet med lagen är att säkerställa samernas rätt till delaktighet i beslutsprocesser på alla nivåer i samhället och stärka samernas inflytande i frågor som särskilt berör dem. Kommunen bör därför ställa upp riktlinjer och kriterier för konsultation med Sametinget, samebyar och samiska organisationer.	Beaktas. Lagen om konsultation trädde i kraft efter att arbetet med översiktsplanen påbörjades. Planförslaget har kompletterats med riktlinjer och text angående konsultationslagen och andra former av samråd och dialog. Riktlinjer och/eller kriterier för när kommunen bedömer att konsultation ska ske kan komma att läggas in i en handlingsplan.	Ja

Trehörningsjö Idrottsförening

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
Vid Trehörningsjö Idrottsförenings Årsmöte beslutade vi om att vår förening skulle säga NEJ till ytterligare vindkraftsparker inom vårt område med en röst här + att meddela alla våra medlemmar detta och varför vi tycker att de också borde engagera sig i denna fråga. Vår ort tappar allt som har med nära naturupplevelse, och det gör att inga nyinflyttade unga familjer vill komma hit... ingen ungdomsverksamhet för oss i framtiden. För förutom att vi då blir omringad av vindkraftverk i denna kommun så planerar både Bjurholm och Nordmaling vindparker och vi ligger ju precis vid gränsen till Västerbotten.	Planförslaget pekar inte längre ut områden med ändrad markanvändning för vindkraft, se vidare i kapitel 4 i samrådsredogörelsen.	Ja
Vid Trehörningsjö Idrottsförenings Årsmöte beslutade vi om att vår förening skulle säga NEJ till ytterligare vindkraftsparker inom vårt område med en röst här + att meddela alla våra medlemmar detta och varför vi tycker att de också borde engagera sig i denna fråga. Vår ort tappar allt som har med nära naturupplevelse, och det gör att inga nyinflyttade unga	Se svar ovan.	Ja

familjer vill komma hit... ingen ungdomsverksamhet för oss i framtiden. Förutom att vi då blir omringad av vindkraftverk i denna kommun så planerar både Bjurholm och Nordmaling vindparker och vi ligger ju precis vid gränsen till Västerbotten.		
--	--	--

Ulvö Kapellag

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
<p>Vi anser att utkastet/förslaget till ny översiktsplan bör kompletteras med:</p> <ul style="list-style-type: none"> •En tydlig vision om en levande skärgårdsmiljö där hänsyn tas till goda villkor för såväl boende, entreprenörer, kulturturism och friluftsliv •Hänvisningar till områden där ny bebyggelse godkänns •Vikten av en året runt-öppen livsmedelsbutik med tillhörande drivmedelsförsäljning •En tydlig plan för utveckling av kommunikationer för såväl turister som för fritids- och året runt-boende •Helikopterlandningsplatta och ett väl rustat brandvärn •Bad-, camping-, och allaktivitetsplats •Att landskapsbildskyddet rivs upp och att områdesbestämmelser fastslås •Att endast Ulvöhamn och Sandviken ska utpekas som kulturmiljöområden 	<p>Beaktas delvis. Planförslaget har kompletterats med utpekande av utvecklingsområden på Norra Ulvön. Kapitel 6.3.2 har även kompletterats för att tydliggöra kommunens ställningstagande. Örnsköldsviks kommun strävar efter en möjlig utveckling på Ulvön, Se vidare i kapitel 4 i samrådsredogörelsen.</p> <p>Översiktsplanen hanterar frågor gällande den fysiska infrastrukturen exempelvis hamnar. Översiktsplanen hanterar dock inte detaljer kring exempelvis färjetrafikens turlistor och turtäthet.</p> <p>Planförslaget har kompletterats med en text som påpekar behovet av en helikopterplatta. Servicefunktioner och räddningsvärdet hanteras inte inom ramen för översiktsplanen.</p>	Ja

Vilhelmina Norra Sameby

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
<p>Örnsköldsviks kommun är en samisk förvaltningskommun det innebär att i enlighet med lagen är myndigheten skyldiga att främja samernas möjlighet att behålla och utveckla sin kultur, vilket inkluderar traditionell markanvändning som samebyarna nyttjar i Örnsköldsviks kommun samt de riksintressen för rennäringen som är finns. Kommunen ska ge samer inflytande i frågor som berör och det innebär att myndigheter ska beakta samernas synpunkter och behov i sitt beslutsfattande. Kommunen ska genomföra samråd i enlighet med minoritetslagen men även konsultera samer enligt konsultationslagen som trädde i kraft den 1 mars 2024 att samebyar och samiska organisationer ska konsulteras i ärenden som är viktiga för dem, särskilt när det gäller mark som är viktig för renskötseln och den samiska kulturen. ILO-konventionen 169, som Sverige ännu inte ratificerat men som omnämns i Girjasdomen även om Sverige inte har ratificerat ILO 169 så ska Sverige följa konventionen, den ställer krav på att samernas markrättigheter erkänns och respekteras. Detta inkluderar rätten till vinterbete.</p>	<p>Planförslaget har utvecklats angående rennäringen och de samiska perspektiven på markanvändningen inom kommunen. Rennäringens behov av sammanhängande miljöer i landskapet har beskrivit tillsammans med riktlinjer om konsultation/samråd och dialog med samebyar vid åtgärder som kan påverka rennäringen. Kapitel 4.1 Gemensamma riktlinjer och 4.6.2 Skogsbrukslandskapet har kompletterats. Kommunen håller med om att det är viktigt att samebyarna kommer till tals i dessa frågor.</p>	<p>Ja</p>
<p>Med anledning av att kommunen ingår i ett samiskt förvaltningsområde bör planen kompletteras med ett kapitel om renskötseln och om Vilhelmina norra och Vilhelmina södra samebyar som har vinterbete i kommunen, samebyarnas markanvändning samt sameföreningen Orrestaare samien siebrie, som är verksam i kommunen.</p>	<p>Se svar ovan.</p>	<p>Ja</p>

<p>Örnsköldsviks kommun har ett rikt samiskt kulturlandskap som bör inkluderas i planen, med syfte att identifiera och skydda områden med samiska lämningar. Den samiska kulturen har en levande tradition inom kommunen, vilket innefattar byggnadskultur, hantverk, slöjd, konst, musik och matförädling.</p>	<p>Planförslaget behandlar inte fornlämningar eller kulturarv i detalj. Synpunkten hanteras som ett medskick till organisationen.</p>	<p>Nej</p>
<p>Rennäringen är inte bara ett riksintresse, utan även en areell näring med stor betydelse för ekonomi, ekologi och kultur, både inom och utanför samebyarna. Rennäringen är ett av de främsta uttrycken för det samiska livet och dess kultur. Med sin långa historia av markanvändning i regionen utgör rennäringen en naturlig och central del av kommunens historia och identitet.</p>	<p>Noterat.</p>	<p>Nej</p>
<p>I översiktsplanen föreslås att riksintressen för rennäringen ses över för att tydliggöra vilka markanspråk kommunen ska beakta. Samebyn välkomnar en dialog angående samebyarnas markanvändning och viktiga områden för rennäringen, särskilt med tanke på påverkan från befintliga exploateringar såsom vindkraft, som har påverkat renskötelsens riksintresse. Samebyn ser detta som en lång process och framhåller att fastställda riksintressen för rennäringen ska beaktas och beskrivas i Översiktsplan 2040.</p>	<p>Kommunen håller med om att dialog är viktigt vid en översyn av riksintressena.</p>	<p>Nej</p>
<p>Beskriv i planen Vilhelmina norra och Vilhelmina södras riksintresseområden i kommunen genom text och karta. Rennäring är en viktig del av den samiska kulturen och ekonomin, och räknas som ett riksintresse i Sverige. Detta innebär att områden som är viktiga för rennäringen ska skyddas enligt miljöbalken.</p>	<p>Planförslaget har kompletterats med text om riksintresse rennäring. Karta över riksintresseområdena finns i planeringsunderlaget.</p>	<p>Ja</p>

<p>Riksidress för rennärning innebär att mark- och vattenområden ska skyddas mot åtgärder som kan försvåra renskötselns bedrivande. Exempel på sådana områden är samlingsplatser, flyttleder, övernattningsbeten, svåra passager, speciella betesområden, områden kring anläggningar samt renhagar. Rennärning som riksidress har funnits i nuvarande form sedan Jordbruksverkets beslut 2005 och regleras i Miljöbalken 3 kap. § 5. Riksidressen består av rennärningens flyttleder, rastbeten, kritiska passager och kärnområden. Flyttleder är centrala stråk mellan olika kärnområden och årstidsland. Huvudflyttleder, rastbeten och kritiska passager är dynamiska faktorer som har ett skydd för att skapa förutsättningar för rörlighet under renskötselarbetet. Kritiska passager är geografiska flaskhalsar där renarna kan stöta på svårigheter och störningar, vilket kan försvåra passagen. Det kan handla om vattendrag, trafikerade vägar, byggnader eller besvärliga terrängformationer. Sådana platser kan vara känsliga för påverkan och förändringar, vilket kan öka svårigheterna eller göra det omöjligt för renarna att passera. Kärnområden för rennärningen i kommunen bör skyddas för att rennärningen ska kunna bedrivas hållbart och långsiktigt. Kärnområdena uppfyller renens behov av utrymme och ostördhet vid bete, och används återkommande i samebyarnas verksamhet under årstidscykeln. Dessa områden används även för att hålla renarna stationära när det behövs. Under renens förflyttning mellan olika kärnområden och årstidsland behövs betesområden där renen kan vila. Dessa platser kallas rastbeten och har god tillgång till bete och ostördhet. Rastbeten har ett högt skyddsvärde och är en del av de dynamiska faktorer som möjliggör flytt mellan olika årstidsland.</p>	<p>Noterat.</p>	<p>Nej</p>
--	-----------------	------------

<p>Som areell näring är rennäringen starkt beroende av naturförhållanden såsom väder, vind, temperatur och snö- och isförhållanden. Den kräver också tillgång till lämpligt bete, särskilt lav och olika typer av gräs. Det är därför viktigt att hänsyn tas till renskötseln även utanför riksintresseområden och i förhållande till andra areella näringar. I vissa fall kan sådana näringar påverka rennäringen. Det är viktigt att kommunens areella näringar kan bedrivas sida vid sida med andra näringar, utan att påtagligt försvåra renskötseln.</p>	<p>Se tidigare svar.</p>	<p>Ja</p>
<p>Rennäringen utgör ett allmänt intresse. Riksintresse för rennäringen innebär att områden ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra möjligheterna att bedriva rennäring. Även åtgärder utanför ett riksintresseområde kan innebära påtaglig skada på riksintresset och därför vara otillåtna. Det avgörande är åtgärdens konsekvenser för riksintressets värden och egenskaper. Det är viktigt att skilja på rennäringen som allmänt intresse och renskötselrätten. Renskötselrätten utgör en särskild rätt till fastighet och grundas på urminneshävd och sedvana. Det är en civilrättslig rättighet som gäller oberoende av lag och omfattas av regeringsformens regler om egendomsskydd. Eftersom renskötselrätten omfattas av egendomsskyddet, får inskränkning av rätten endast ske med godkännande från rättighetshavaren eller genom expropriationsliknande förfarande. Skyddsmotiven kan baseras på två aspekter: rennäringen som riksintresse och det enskilda intresset (renskötselrätten), som samebyn och dess medlemmar innehar. Även om det enskilda intresset sammanfaller med och utgör en förutsättning för det allmänna intresset, måste dessa hanteras separat ur en rättslig synvinkel. Avsnittet bör kompletteras med en korrekt beskrivning av renskötselrätten och tydliggöra att renskötselrätten är av civilrättslig karaktär.</p>	<p>Se tidigare svar.</p>	<p>Ja</p>

<p>Kommunen måste vid framtida exploatering och förändrad markanvändning beakta samebyns rättigheter och enskilda intresse. Både riksintresset rennäring och renskötselrätten måste ligga till grund för kommunens bedömningar och avvägningar.</p>		
<p>Se bifogat yttrande gällande vindkraft. Här kan man också beskriva hur vindkraft påverkar renskötseln enligt forskning. En sammanfattning: Vindkraftsparker har visat sig ha negativa effekter på renarna, vilket leder till att de undviker dessa områden och ändrar sina rörelsemönster och habitatval. Detta kan påverka deras hälsa och betesområden, vilket i sin tur kan leda till överbetning av andra områden och långsiktiga problem med betesresurser. Vindkraftsparker fragmenterar landskapet med vägar och kraftledningar, vilket kan skapa barriärer för renarna och påverka deras rörelse mellan betesområden. Höglänta områden, som ofta används för vindkraft, är viktiga för renskötseln under svåra vinterbetstider. Studier har visat att renar undviker områden med vindkraftverk, särskilt under kalvningsperioden, vilket kan leda till minskad användning av dessa områden. Effekterna varierar beroende på verkens placering och årstid. Sammanfattningsvis medför vindkraft alltid en viss undvikandeeffekt och minskad användning av området för renarna.</p>	<p>Planförslaget pekar inte längre ut områden med ändrad markanvändning för vindkraft, se vidare i kapitel 4 i samrådsredogörelsen. Riktlinjerna för ny, ändrad och pågående markanvändning för vindkraft har justerats.</p>	<p>Ja</p>
<p>På samma sätt som jord- och skogsbruk är rennäringen direkt beroende av hur växtlighet och väderfenomen förändras på lång sikt. I en tid med klimatförändringar som tar sig uttryck på lokal nivå, blir detta tydligt för rennäringen. Prognoser som visar fler vintrar med varmare temperaturer kommer att påverka rennäringen i stor omfattning. Exempelvis kan isbildning på markvegetation hindra renarna från att komma åt bete på traditionellt vis. Detta kommer att ställa högre krav på flexibilitet och alternativa betesmarker. Det ställer</p>	<p>Se tidigare svar.</p>	<p>Nej</p>

krav på flexibilitet och höjdlägen där betet inte påverkas på samma sätt som lavhedar.		
Samebyn ser att kommunen kan inkludera flera långsiktiga mål för rennäringen i sin översiktsplan för att stödja och utveckla rennäringen ex.	Se tidigare svar.	Ja
Säkerställa att viktiga betesmarker för renar bevaras och skyddas från konkurrerande markanvändning.	Se tidigare svar.	Ja
Främja hållbar markanvändning som tar hänsyn till rennäringens behov och minskar konflikter med andra näringar.	Se tidigare svar.	Ja
Utveckla strategier för att hantera klimatförändringar som påverkar rennäringen, såsom förändringar i snö- och vädermönster	Se tidigare svar.	Ja
Skydda och främja den kulturella betydelsen av rennäringen för samiska samhällen och andra lokala grupper.	Se tidigare svar.	Ja
Samebyn önskar återkoppling hur samebyns yttrande gällande översyn av vindkraft har beaktats.	Alla som yttrat sig och lämnat kontaktuppgifter under samrådet får återkoppling på sina synpunkter	Nej

Ångermanlands Ornitologiska Förening

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
<p>Det är viktigt och mycket bra att kommunen uppdaterar sin översiktsplan, och att den anpassas utifrån de förändringar som sker både vad gäller implementering i ny lagstiftning och ändrade förhållanden vad gäller naturmiljö där ett förändrat klimat påverkar hur vi kan bo, bygga och leva i framtiden. Hur vi planerar vårt samhälle med industri, handel, resor och kommunikation m.m. behöver vila på en grund som både tillvaratar de fördelar vi har med en vacker och variationsrik natur där bl.a. världsarvet Höga Kusten ingår, men behöver också fokusera på hela kommunen och inte enbart de delar som ligger nära centralorten. Man ska kunna bo och leva och få positiva upplevelser samt en god livsmiljö och service i hela kommunen. Det är en utmaning i en kommun som Örnsköldsvik, som är stor till ytan och glest befolkat.</p>	<p>Noterat.</p>	<p>Nej</p>
<p>Ångermanlands Ornitologiska Förening koncentrerar sitt svar till de delar som direkt eller indirekt berör natur- och miljöfrågor. Det handlar bl.a. om hur översiktsplanen ska kunna väga in frågor som har med hållbarhet och bevarande/utvecklande av biologisk mångfald, d.v.s. den del som i planen kallas för ekologisk hållbarhet enligt Agenda 2030. Ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet går hand i hand där viktiga ekosystemtjänster måste beaktas. En markanvändning som inte bygger på att man tillvaratar ekosystemtjänster, som t.ex. en rik flora och ett rikt insektsliv som är så betydelsefullt för pollinatörer, är inte hållbart. Ej heller att vår natur blir så ”ytmassigt industrialiserad” så att inga människor vill bo eller ens på sin fritid besöka stora områden. Om ambitionen är att Örnsköldsviks kommun ska bli 5 000 fler invånare så behöver kommunen kunna erbjuda ett rikt friluftsliv som skänker livskvalitet och ökar välbefinnande. Den gröna infrastrukturen i kommunen är därför av betydelse att bevara och utveckla om vi ska ha en god boendemiljö. ÅOF konstaterar glädjande att kommunen i översiktsplanen har lyft fram välmående ekosystem som en</p>	<p>Kommunen delar ÅOF's bild av att ekosystemen är viktiga att beakta vid utveckling. I planförslaget finns flera riktlinjer kring biologisk mångfald och ekologiskt känsliga miljöer.</p>	<p>Nej</p>

<p>förutsättning för ekonomisk och social utveckling. Så här är det formulerat; ”Framtiden tillhör de platser där funktionella och välmående ekosystem på land, luft och i vatten upprätthålls. Ekosystemen och dess ekosystemtjänster utgör grundläggande förutsättningar för övrig ekonomisk och social utveckling. Samtidigt står vi inför stora utmaningar idag och i framtiden med bland annat en minskning av den biologiska mångfalden, försurning av vatten och hav samt ett förändrat klimat. För att skapa resilienta och goda livsmiljöer för människor, djur och natur krävs att vi upprätthåller och återskapar våra ekosystem, rustar samhället för förändringar och minskar vår negativa ekologiska påverkan.”</p> <p>Detta måste vara utgångspunkten i planen så att nya industri-, handels- och bostadsområden inte planeras så att viktiga miljöer för biologisk mångfald spolieras, att hänsyn tas till våra vattendrag där anläggningar inte byggs nära eller i direkt anslutning till även små vattendrag som kan utgöra de allra viktigaste områdena för fiskproduktion, att ängs- och hagmarker bevaras och att lövskogar med rik flora och fauna bevaras. Hur kommunen hanterar sin egen markanvändning är viktigt, men också hur kommunen påverkar och ställer krav på företag som verkar i kommunen att ta den hänsynen. Att t.ex. tillåta företag exploatera mark i av kommunen utpekade ekologiskt känsliga områden är att inte ta ansvar för att ekosystemen och dess ekosystemtjänster utgör den grundläggande förutsättningen för översiktsplanen. Översiktsplanen får inte bli en hyllvärmare som kommunen sedan struntar i att följa.</p>		
<p>Sveriges energi- och klimatmål 2030 och framåt: När det gäller skrivelsen i denna del är det viktigt att fastställa hur kommunen ska kunna bli klimatneutral och energieffektiv till 2030. Att Övik Energi avslutar sin torvverksamhet är ett viktigt steg, men det får inte ersättas av nedhuggning och flisning av viktiga och artrika lövskogsmiljöer varken i tätortsnära miljöer eller utanför tätorterna. Från ÅOFs sida har vi sett en förfärande snabb utveckling de senaste åren där strandskogar, lämnade skyddszoner mot vattendrag, artrika</p>	<p>Översiktsplanen beskriver frågorna gällande natur och biologisk mångfald på en mera övergripande nivå. Planförslaget hanterar inte hur jord- och skogsbruket inom kommunen sköts eller driftas. Frågor som hör hemma i annan del av organisationen vidarebefordras till berörd verksamhet i kommunen. Inventering av våtmarken kan vara ett underlag som är lämpligt i en handlingsplan för utvecklad översiktsplanering.</p>	<p>Nej</p>

<p>raviner m.m. huggs ner med kalhyggesliknande metoder för att träden ska flisas ner och användas för energjändamål. Detta görs utan urskiljning där säl, asp, gråal m.m. tas bort. Framför allt har mycket skett längs Nätraåns dalgång de senaste åren. Dessa miljöer är mycket artrika bland annat för fåglar och utgör oaser i landskapet där fågeltätheten är större än i omgivande markområden. Här förekommer rödlistade arter som bl.a. mindre hackspett och nu etablerar sig även den mest sällsynta av våra fågelarter i Sverige, den vitryggig hackspetten, i dessa miljöer. Genom EUs naturrestaureringslag finns stora möjligheter för kommunen att jobba med återställande av miljöer. Viktiga sådana är t.ex. att anlägga våtmarker och lägga igen diken. Det minskar koldioxidutsläppen i kommunen mer och snabbare än de flesta andra åtgärder. Klimatpolitiken handlar nu inte bara om att minska utsläppen av koldioxid utan det handlar i ännu högre utsträckning om att förebygga skador av ett varmare och blötare klimat. Där ingår att ha en markanvändning som gör att markerna inte dräneras utan att vattnet bibehålls i landskapet. På så vis minskar risken för stora bränder när vi har torrperioder, översvämningensrisken minskar när vi har perioder med mycket regn, vattenkvaliteten förbättras så att både näringsläckaget (översködningen) minskar och försurningen minskar. Att jobba med detta är det snabbaste, effektivaste och billigaste sättet för kommunen att åstadkomma en klimatneutral budget. Här behöver insatser göras omgående.</p>		
<p>Nationell strategi för en hållbar vindkraftsutbyggnad: När det gäller vindkraftsutbyggnaden i kommunen anser ÅOF att Örnköldsviks kommun har dragit sitt strå till stacken vad gäller att uppfylla det nationella utbyggnads målet. Statistik från 2023 visar att Örnköldsvik ligger på tredje plats i Sverige vad gäller utbyggd effekt på 690 MW. Bara Piteå och Ånge kommuner har mer utbyggd kapacitet. Ytterligare två vindkraftsparker har fått tillstånd och kommer att uppföras i kommunen de närmaste åren. Det räcker nu – ska vi ha någon attraktionskraft kvar i kommunen för folk att leva och bo i så kan vi inte</p>	<p>Planförslaget pekar inte längre ut områden med ändrad markanvändning för vindkraft, se vidare i kapitel 4 i samrådsredogörelsen.</p>	<p>Ja</p>

<p>areellt utöka vindkraften ytterligare. De industrilandskap som växer fram i skogarna i kommunen har föga attraktionskraft.</p> <p>Vindkraften utgör dessutom ett hot mot våra fåglar. Hittills har 7 kungs- och havsörnar förolyckats i de vindkraftsparker som finns i kommunen och det är bara utifrån de fåglar som har hittats. Många fler kan ha förolyckats men aldrig hittats. Vi vet inte hur stort mörkertalet är. ÅOF ser under våra inventeringar att det är ett stort utbyte av yngre fåglar i örnparen vilket är en indikation på hög dödlighet. Förutom riskerna med den påverkan som vindkraften har på fågel- och naturvärden ser vi också hur väldigt många vindkraftsparker står stilla på vintern dagar när det blåser bra. Med andra ord är det inte vinden som bestämmer när vindkraftparkerna körs utan det för dagen rådande elpriset. Att bygga ut ytterligare områden för vindkraft i kommunen är inte motiverat när vi vet att turbinerna kommer att stå stilla långa perioder på grund av att det inte lönar sig ekonomiskt att köra dem. ÅOF menar att kommunen i stället ska verka för att batteriparker byggs upp i de redan befintliga vindparkerna så att el kan lagras och köras ut på nätet när det bättre behövs. Sådana batteriparker byggs t.ex. nu av franska företaget NEON i en vindkraftpark i Ramsele med en kapacitet på 93,9 megawatt. Det ansluts till EONs elnät 2025.</p>		
<p>En attraktiv, hållbar och tillgänglig besökskommun:</p> <p>I detta avsnitt i ÖP omnämns att Örnsköldsviks kommun ska fortsätta utvecklas som en attraktiv, hållbar och tillgänglig destination i Höga kusten. Att fler tillgängliga och tilltalande besöksmål kan höja kommunens attraktionskraft både för boende och besökande. Här lyfter kommunen fram att upplevelsebaserad verksamhet ska fortsätta att växa och besöksnäringen behöver ytor för alltifrån hotell och camping, till områden för friluftsliv, idrott, restauranger, kulturella arrangemang, evenemangs- och rekreationsanläggningar.</p> <p>ÅOF vill särskilt betona friluftslivet i denna del som är en upplevelsebaserad verksamhet som vi kan utveckla. Men det kräver också att vi har en natur som är variationsrik och attraktiv. Att satsa på att tillgängliggöra friluftslivet i form</p>	<p>Kommunen noterar ÅOF's inspel och tar det vidare i kommande arbete.</p>	<p>Nej</p>

<p>av sportfiske, vandringar, fågelskådning m.m. är av stor betydelse för att bygga upp kunskap och naturkänsla hos kommande generationer. Den kunskapen och känslan behövs för att framtida beslutsfattare ska kunna göra rätt prioriteringar om framtiden.</p>		
<p>En robust och sammanhängande infrastruktur Under detta avsnitt omnämns drönartrafik som ett viktigt och vanligt transportslag i framtiden för gods- och persontransporter. ÅOF vill där betona riskerna med drönartrafik för fåglar både vad gäller störning under häckningstid men också risken för kollisioner. Rovfåglar som kungsörn, havsörn, pilgrimsfalk m.fl. kan attackera drönare och förolyckas där drönare också kraschas. Denna aspekt måste tas med i det kunskapsunderlag och regelverk som ska tas fram.</p>	<p>Synpunkten är informativ och ingen ändring har gjorts i planen. Informationen vidarebefordras till berörd verksamhet i kommunen.</p>	<p>Nej</p>
<p>I avsnitt 3.4 om Natur och Friluftsliv stödjer ÅOF helt och hållet skrivningarna. De större sammanhängande naturområdena med höga naturvärden är viktiga och här är det också av yttersta vikt att de inte fragmenteras mer. Skogsbruket har här den största påverkan och andra brukningsmetoder än kalhyggesbruk måste börja användas i större utsträckning. Här kan kommunen vara föregångare i sitt eget skogsbruk och visa på alternativa brukningsätt.</p>	<p>Översiktsplanen beskriver frågorna gällande natur och friluftsliv på en mera övergripande nivå. Planförslaget hanterar inte hur jord- och skogsbruket inom kommunen sköts eller driftas. Frågor som hör hemma i annan del av organisationen vidarebefordras till berörd verksamhet i kommunen.</p>	<p>Nej</p>

<p>I avsnitt 4 om Mark- och vattenanvändning stödjer ÅOF mycket av det som skrivs. Speciellt viktigt är det som står om ekosystemtjänster och om resursanvändningen när det gäller bebyggelse. Här står bland annat att gröna ytor ska värnas och endast i undantagsfall tas i anspråk om de är av låg kvalitet, har liten ekologisk funktion eller om den nya markanvändningen är av stor strategisk betydelse. Detta vill ÅOF lyfta fram när det gäller planeringen av nya bostadsområden. Vi ser redan nu hur områden med höga naturvärden föreslås att byggas t.ex. området vid Gimåt med en variationsrik lövskog med häckande mindre hackspett och gråspett och i övrigt ett stort antal rödlistade fågelarter. Att föreslå ett sådant område för utökad bebyggelse rimmar inte med den intention som lyfts fram. Kommunen måste plocka fram ett faktaunderlag över vilka naturvärden som finns i de bostadsområden som föreslås. Utan det faktaunderlaget kan inte intentionen om att gröna ytor ska värnas uppfyllas. Med hänvisning till miljöbalken, artskyddsförordningen, habitatdirektivet och fågeldirektivet, anser ÅOF att kommunen måste skaffa fram ett inventeringsunderlag innan beslut om fastställande av detaljplaner kan tas. Vad finns av fågel- och naturvärden t.ex. botaniska värden i de föreslagna bostadsområdena. Detta gäller förstås även de föreslagna industri- och handelsområdena.</p>	<p>Planförslagets utvecklingsinriktning visar de övergripande strukturerna i kommunens mark- och vattenanvändning och pekar ut de viktigaste strategiska och funktionella sambanden som exempelvis större sammanhängande naturområden med koncentrationer av höga naturvärden (exempelvis värdetrakter av våtmarker eller barrskog). I kapitel 4 Mark- och vattenanvändning finns markanvändningen Grön infrastruktur gällande Tätortsnära natur, Naturområden och Friluftsområden. Naturvärdena är i detta skede översiktligt bedömda och utpekade områden för bostäder anses lämpliga att fortsätta utreda för utveckling. Vid efterföljande process så som detaljplaneläggning kommer relevanta utredningar att genomföras.</p>	<p>Nej</p>
<p>Jordbruksmark I avsnittet om jordbruksmark håller ÅOF med om att all sådan mark ska värnas och inte upplåtas för industri-, handels- och bostadsändamål. I områden där gammal jordbruksmark växt igen med lövskog behöver inventeringar göras av fågel- och naturvärden för dessa områden kan vara viktiga häckningsområden för rödlistade fåglar bl.a. mindre- och vitryggig hackspett.</p>	<p>Noterat. I endast ett fåtal fall har kommunen pekat ut ändrad markanvändning på jordbruksmark. Vid efterföljande process så som detaljplaneläggning eller tillståndprocess kommer relevanta utredningar att genomföras.</p>	<p>Nej</p>
<p>I avsnittet om Grön och blå infrastruktur instämmer ÅOF helt i de som skrivs om tätortsnära skogar, grönytor och parker och att områden med höga naturvärden ska skyddas. Här behövs mer faktaunderlag om naturvärden och en kunskapsuppbyggnad kring biologisk mångfald hos de som praktiskt jobbar med förvaltning och skötsel av dessa</p>	<p>En grön infrastrukturstrategi kommer att tas fram där frågorna behandlas ytterligare. Vissa underlag kan också vara lämpliga i en handlingsplan för utvecklad översiktsplanering. Frågor som hör hemma i annan del av organisationen vidarebefordras till berörd enhet.</p>	<p>Nej</p>

<p>områden i kommunen. Det brister idag när kommunen går in och gallrar och avverkar i tätortsnära skogar och hugger bort säl, asp och gråal och skapar glesa bestånd av björkskog. Det är inte att bevara eller gynna biologiska värden.</p> <p>Bra skrivningar finns här också om att omvandla hårdgjorda ytor till grönstrukturer, öppna upp kulverterade bäckar och återskapa strandmiljöer. Ett viktigt arbetsfält är att bekämpa invasiva arter. Här räcker det inte med att uppmana befolkningen att dra sitt strå till stacken genom t.ex. Lupinkampanjen. Då kommer vi aldrig att lyckas. Här måste resurser sättas in för att få bort jättebalsamin (lätt att bekämpa), lupiner, parkslide m.fl. arter. Här önskar ÅOF att kommunen omprioriterar sin verksamhet och lägger mycket mer resurser på detta i stället för att hålla på att klippa alla dessa gräsmattor överallt. Låt ängsblommorna blomma – de behövs för att våra bin, humlor och fjärilar ska kunna göra sitt viktiga pollineringsjobb. Det är en av de viktigaste ekosystemtjänsterna som vi har helt gratis.</p>		
<p>Avsnitten med Vatten - en livsviktig resurs och Vatten i vår bebyggda miljö är bra skrivna och något som ÅOF helt står bakom. Här vill ÅOF återigen betona att naturliga våtmarker bevaras och att kommunen jobbar för att restaurera våtmarker och få mera vatten i våra annars så dränerade skogar och jordar. Medborgarförslag har t.ex. kommit in om att anlägga en våtmark på Elvingsåkern i Domsjö men vi ser att kommunen tyvärr inte bifaller sådana initiativ eller tar några egna initiativ till att tillskapa mer vatten i landskapet. Vill kommunen något med skrivningarna i översiktsplanen så måste det börja hända något praktiskt.</p>	<p>Kommunen anser att det är viktigt med höga ambitioner och mål, vilket visas i viljeinriktningen. Utifrån de kommunala resurserna behöver dock kommunen prioritera i vissa fall.</p> <p>När översiktsplanen är antagen har varje nämnd, förvaltning och kommunalt bolag ansvar för att göra bedömningar och ta beslut i enlighet med planen. Frågor som hör hemma i annan del av organisationen vidarebefordras till berörd enhet.</p>	<p>Nej</p>

<p>När det gäller avsnittet Klimatrelaterade risker och klimatanpassning har ÅOF redan skrivit en del inledningsvis. Skrivningar i förslaget till översiktsplanen är bra skrivna och ÅOF betonar skyddet av strandmiljöer. Vi vet att det kommer att bli högre flöden i våra vattendrag till följd av klimatförändringar och en stigande havsnivå. Därför måste bebyggelse undvikas i strandområden där risker för översvämning och erosion är stora. Att dessutom ha skyddande vegetation i form av strandskogar och kantzoner mot vattendrag är viktigt bl.a. för att minska erosionen. Sedan betonar vi från ÅOF gärna att det är viktigt med beskuggning för det håller också ner temperaturen och minskar risken för uttorkning. Våtmarker kan med fördel anläggas i lågpunkter i områden som är speciellt utsatta för höga flöden. Det gynnar även fågellivet.</p>	<p>Synpunkten stämmer i stora drag med planförslaget. Riktlinjer finns gällande avstånd till strandlinjen för att bevara kantzon och ta hänsyn till översvämningrisker för de områden som ligger i närheten av strandlinjen (LIS-områden).</p>	<p>Nej</p>
<p>När det gäller avsnittet om täktverksamhet så håller ÅOF med om att det ska vara restriktivt att öppna nya grustäkter. Däremot önskar vi att fler tätkanter med rätt material kan bevaras och bli boplatser för backsvala som är en rödlistad fågelart som har minskat mycket. Önskvärt vore att kommunen, kanske i samarbete med något företag, kunde tillskapa några backsvalekolonier på lämpliga ställen.</p>	<p>Kommunen ser positivt på att gynna backsvalor samt andra fågelarter och tar med sig inspelet i kommande arbete.</p>	<p>Nej</p>
<p>När det gäller planerna som presenteras för de olika orterna i kommunen, Avsnitt 4.2 Ortsbeskrivningar har ÅOF följande synpunkter. Husum Här ser vi t.ex. att området Dombäck södra mellan Botniabanan och E4 föreslås som ett industriområde. Det ligger till stor del på gammal åkermark med bäcken från Hamptjärn som rinner mitt genom området. Det borde inte exploateras som industriområde om man ska följa grundskrivningarna under avsnittet om jordbruk. Området mellan Vörtskär och Vörnsviken mellan vägen och havet bör fortsatt vara fri från bebyggelse. I Husum är det inte lätt att komma ner till stranden någonstans med tanke på fabriken läge. Att bygga bort möjligheten ytterligare kan inte var förenligt med grundintentionerna i översiktsplanen.</p>	<p>Beaktas delvis. Utvecklingsområdet Dombäck södra har utgått ur planförslaget. Gällande Vörtskär och Vörnskärsviken stämmer synpunkten överrens med planförslaget. Området har markanvändningen tätortsnära naturområde i planförslaget.</p>	<p>Ja</p>

<p>Köpmanholmen</p> <p>Den södra delen av det område som heter Hamnområdet, delen mellan Bruksvägen, Björkvägen, Södervägen och Byskillnadsvägen består i dag av en lövskog som kan ha höga naturvärden, bl.a. häckande mindre hackspett. Detta område bör inventeras vad gäller natur- och fågelvärden innan det föreslås som ett industriområde. Vi anser att denna skog redan i dag har så höga naturvärden att den bör göras till ett grönområde i stället. Bland annat kan artskyddsförordningen sätta stopp för exploatering. Det är också viktigt att det finns en buffertzonen mellan hamnområdet och bebyggelsen med en grön korridor här. I översiktsplanen pratas det om gröna och blå länkar och här utgör denna lövskog just en sådan viktig grön länk mellan området vid reningsverket och Alviken i Köpmanholmen till Herrgårdsudden.</p>	<p>Beaktas delvis. Naturvärdena är i detta skede översiktligt bedömda och utpekade områden anses lämpliga att fortsätta utreda för utveckling. Vid efterföljande process så som detaljplaneläggning kommer relevanta utredningar att genomföras.</p> <p>Utpekade område, Hamnområdet, har kompletterats med riktlinje gällande en grön länk.</p>	<p>Ja</p>
<p>Mellansel</p> <p>Området vid bioreningsanläggningen med dammarna vid Moälven har höga fågelvärden med flera rödlistade häckande arter som skedand (NT), skrattmåsa (NT), fiskmåsa (NT), buskskvätta (NT), drillsnäppa (NT), rosenfink (NT), tornseglare (EN) stare (VU) m.fl. samt ovanliga häckfåglar i Ångermanland som svarthakedopping och snatterand. Detta område behöver lyftas upp som viktigt för den biologiska mångfalden i kommunen. Här skulle med förkärlek både tornseglarholkar sättas upp och en konstgjord backsvalkoloni kunna anläggas. Området är attraktivt som besöksområde för fågelskådare och närboende. Något för MIVA att kunna jobba för.</p>	<p>Planförslagets utvecklingsinriktning visar de övergripande strukturerna i kommunens mark- och vattenanvändning och pekar ut de viktigaste strategiska och funktionella sambanden som exempelvis större sammanhängande naturområden med koncentrationer av höga naturvärden (exempelvis värdetrakter av våtmarker eller barrskog). Synpunkten vidarebefordras till MIVA som markägare.</p>	<p>Nej</p>
<p>Under avsnittet Ändrad markanvändning, MBT-a har ÅOF en kommentar avseende följande områden.</p> <p>Öster om dammen i Husum MBT-a4 Närheten till strandzonen mot Husån måste beaktas med sannolikt höga naturvärden avseende lövskog. En naturinventering i området måste genomföras innan fortsatt planering av området går vidare.</p>	<p>Noterat. Vid efterföljande process så som detaljplaneläggning kommer relevanta utredningar att genomföras.</p>	<p>Nej</p>
<p>Molidenvägen (Moliden) MBT-a8</p> <p>För detta område bör åkermark inte bebyggas och tillräcklig hänsyn tas till Galasjön som har höga naturvärden.</p>	<p>Beaktas delvis. Utvecklingsområdet kompletteras med riktlinje gällande naturvärden. Utpekade område utgör inte jordbruksmark.</p>	<p>Ja</p>

<p>I avsnitt 4.3.3. Småskaliga bebyggelsestråk, bostadsbebyggelse SBB anser ÅOF att intentionerna i planen är goda. Speciellt vill vi lyfta skrivelsen ”Vikar och fjärdar som innehar naturvärden exempelvis grunda havsvikar eller vågskyddade mjukbottnar ska värnas. Vikar eller fjärdar där värden gått förlorade ska naturvårdsinsatser användas för att återställa miljön”. Detta tycker vi är rätt tänk. Det är oftast dessa mjukbottnar som är värdefulla, speciellt om de är vegetationsrika. Att se att även ”förlorade” vikar kan återställas är viktigt. Det gynnar och stärker bl.a. fågellivet.</p>	<p>Synpunkten stämmer överens med planförslaget och ingen ändring har gjorts i planen.</p>	<p>Nej</p>
<p>Avsnittet 4.3.4 Verksamheter - industri och verksamhetsområde VIV har ÅOF redan berört tidigare i skrivelsen och där anser vi att område Dombäck södra (Husum) VIV- a5 ska utgå med tanke på att det till stor del berör jordbruksmark samt att en bäck rinner genom området.</p>	<p>Beaktas. Utvecklingsområde Dombäck södra har utgått ur planförslaget.</p>	<p>Ja</p>
<p>Likaså har vi berört hamnområdet vid Köpmanholmen Hamnområdet (Köpmanholmen) VIV- u1, där vi tror att naturvärdena i lövskogen i södra delen är höga. Vi konstaterar också att kommunen själva i översiktsplanen har skrivit att ”Den gröna länken genom området som är planlagt för industri behöver utredas närmare för att synliggöra konsekvenserna för möjligheten att etablera nya verksamheter i industriområdet”.</p>	<p>Beaktas. Vid efterföljande process så som tillståndsprövning eller detaljplaneläggning kommer relevanta utredningar att genomföras. Utpekade område, Hamnområdet, har kompletterats med riktlinje gällande en grön länk.</p>	<p>Ja</p>

<p>Under avsnittet 4.5.1 Vindkraft TAV så motsätter sig ÅOF att ytterligare områden föreslås som lämpliga för vindkraft. Vi har redan tidigare i skrivelsen motiverat varför. Speciellt oroad är vi över Granliden som vi starkt motsätter oss. Vi föreslår att batterilagring i stället planeras och byggs ut vid de befintliga vindkraftsparkerna i kommunen. I skrivningen så välkomnar ÅOF ändå att kommunen har skrivit in att ”Grundläggande naturvärdesinventeringar och särskilda fågelinventeringar ska genomföras för varje planerad utbyggnad av grupper med vindkraftverk” samt att ”För att undvika kollision och störning bör inte vindkraftverk placeras nära rödlistade fågelarters revir och häckningslokaler. Exempelvis ska skyddsavståndet till identifierat örnbö generellt vara minst tre kilometer”. Eftersom vi idag redan har så många vindkraftparker inom kommunen så anser ÅOF att skyddsavstånd till befintliga örnbö behöver vara längre än så speciellt när vi nu ser att örnbö kolliderar med befintliga vindturbiner med skyddsavstånd på 2 km. Ett generellt skyddsavstånd på 5 km hade varit mer motiverat utifrån befintliga fakta om hur örnbö nyttjar sina revir.</p>	<p>Beaktas delvis. Planförslaget pekar inte längre ut områden med ändrad markanvändning för vindkraft, se vidare i kapitel 4 i samrådsredogörelsen. Riktlinjerna har dock justerats för att inte föregå kommande tillståndprocesser.</p>	<p>Ja</p>
<p>I avsnittet 4.5.3 Avloppshantering TAA har ÅOF en önskan att MIVA återgår till att ha kalkfällada bioreningsdammar för att höja upp pH värdet och alkaliniteten i våra vattendrag. Den nuvarande fällningskemikalien aluminiumsulfat sänker pH-värdet och är giftig i för höga halter. Att använda den i ett Natura 2000 område som Moälven med redan lågt pH värde är inte att ta ansvar för de naturvärden och de skyddsvärda arterna som finns Moälven.</p>	<p>Noterat. Frågan ligger utan för ramen för vad en översiktsplan kan hantera. Synpunkten vidarebefordras till MIVA.</p>	<p>Nej</p>
<p>I avsnittet 4.6.2 Skogsbrukslandskap LBS håller ÅOF med om de punktsatser som redovisas. Speciellt viktig är punkten ”Skogsområden som ägs av kommunen ska bedriva ett hållbart skogsbruk. Insatser för en ökad biologisk mångfald likväl som områden för rekreation ska utvecklas”. Här välkomnar ÅOF att kommunen har FSC-certifierat sitt skogsbruk. Här behöver en kartläggning göras av vilka naturvärden som finns på kommunens markinnehav där även uppväxande lövskogar på äldre jordbruksmark</p>	<p>Ett sådant underlag kan vara lämpliga i en handlingsplan för utvecklad översiktsplanering. Frågor som hör hemma i annan del av organisationen vidarebefordras till berörd enhet.</p>	<p>Nej</p>

kartläggs, för de kan hysa stora naturvärden.		
<p>Avsnittet 4.7.1 Tätortsnära natur GIT är något som ÅOF håller med om helt och hållet. Gröna och blå länkar är viktiga att bevara och utveckla i tätorterna liksom bevarande av äldre grova träd. Beskuggning är en viktig del i tätorten men tyvärr ser vi att man på många håll hugger bort skogsdungar och naturområden för att skapa utsikt från bostadsområden. Ur klimat- och biologisk mångfaldssynpunkt är detta inte alls bra. Men ibland tyvärr även när skogarna börjar innehålla stående och liggande döda träd, vilka är helt centrala för den biologiska mångfalden, ser vi att kommunen på egen mark ”städar bort” dessa. Här har kommunen en pedagogisk utmaning att ge information om varför dessa skogsområden är viktiga att bevara och utveckla.</p>	<p>Noterat. Frågor som hör hemma i annan del av organisationen vidarebefordras till berörd enhet.</p>	<p>Nej</p>
<p>Detta med gröna och blå länkar i tätorterna måste ges en högre verkställighet. Ett exempel är den gröna länken i Köpmanholmen som vi redan påtalat. Ett annat är den gröna och blå länken mellan Alneskogens naturreservat längs bäcken vid Järved upp mot Skyttisområdet. Här ser vi att kommunen har aviserat idéer på att bygga bussgarage. Detta är helt tvärs emot grundintentionerna i det som skrivs i denna översiktsplan.</p>	<p>En grön infrastrukturstrategi kommer att tas fram där frågorna behandlas ytterligare. Vissa underlag kan också vara lämpliga i en handlingsplan för utvecklad översiktsplanering. Området i fråga ligger inom den fördjupade översiktsplanen för centralorten, och omfattas därför inte av planförslaget.</p>	<p>Nej</p>
<p>I avsnittet 4.7.2 Naturområden GIN instämmer ÅOF i intentionerna i skrivningarna, men vi konstaterar också att den pågående markanvändningen inom skogsbruket i rask takt plockar bort de sista naturligt uppkomna skogarna med höga natur- och friluftsvärden. Det är bekymmersamt för en kommun som vill satsa på naturturism och att öka antalet invånare i kommunen. Att vandra i planteringsskogar, många med främmande trädslag som contortatall, gör vistelseupplevelserna klart mycket sämre och är många gånger ett hinder för att kunna ta sig ut. När skogsläntorna inte längre finns kvar under skogsvandringen, när variationen i naturen med grova gamla träd och död ved är borta där allt ser likadant ut, när fågelsången så gott som upphört och man inte möts av talltita, tretåig hackspett eller lavskrika då har det skett</p>	<p>Planförslagets utvecklingsinriktning visar de övergripande strukturerna i kommunens mark- och vattenanvändning och pekar ut de viktigaste strategiska och funktionella sambanden som exempelvis större sammanhängande naturområden med koncentrationer av höga naturvärden (exempelvis värdestrakter av våtmarker eller barrskog). Planförslaget hanterar inte hur skogsbruket inom kommunen sköts eller driftas. Frågor som hör hemma i annan del av organisationen vidarebefordras till berörd verksamhet i kommunen.</p>	<p>Nej</p>

<p>en kvalitetssänkning som minskar attraktionskraften att leva, bo och besöka kommunen. Verkligheten är långt ifrån de skrivningar som anges i avsnittet Utveckling i balans med beskrivningen av den biologiska mångfalden som ska bevaras för kommande generationer. ÅOF instämmer i de riktlinjer som finns för alla områden med beteckningen GIN i planen men vi konstaterar att kommunen till största delen inte kan styra den pågående markanvändningen. ÅOF anser att kommunen bör ta initiativ till träffar med skogsnäringen, både de stora bolagen och de privata skogsägarföreningarna/bolagen, för att få till en dialog kring vilket ansvar och vilken viljeinriktning de har för att få till en positiv utveckling när det gäller skogens arter och friluftslivet betydelse. Som vi ser det behöver mycket mer skog skyddas och även restaureras på lång sikt så att kommande generationer ska få uppleva gamla torrfuror, torrakor även utanför våra naturreservat.</p>		
<p>I avsnittet 4.8.1 Kust och skärgård VKS har Örnsköldsvik verkligen en attraktiv del bl.a. med Världsarvet Höga Kusten och Kvarkens skärgård. Det är en turistmagnet för kommunen och det är viktigt att detta område inte exploateras för hårt så att viktiga värden försvinner. Under detta avsnitt finns bl.a. punkten ”Vattenbruk, med i synnerhet öppna system, ska prövas mycket restriktivt på grund av att risken för övergödning och konflikt med andra allmänna intressen är stor. Det är direkt olämpligt i fjärdar med dålig vattenomsättning och stor andel ackumulationsbottnar, såsom Bäckfjärden, Risöfjärden och Ävikefjärden”. ÅOF menar att vattenbruk med kassodlingar inte alls ska tillåtas i kommunen utan i så fall vara landbaserade så att näringen från anläggningarna kan tas tillvara och inte öka på eutrofieringen av havet. En speciellt oroande del som inte alls berörs i översiktsplanen är de stora risker som finns med de äldre fiberbankar som finns i vattenområdena utanför våra befintliga massaindustrier i Husum, Domsjö och från NCBs gamla fabrik i Köpmanholmen. Visserligen står det i punktsatserna att ”Föreningar som finns i vattnet ska beaktas och hanteras, särskilt viktigt är detta vid utveckling i närheten av förorenade områden för</p>	<p>Beaktas. Riktlinjen kring vattenbruk har justerats efter samråd. Planförslaget har även kompletterats kring förorenad mark och fiberbankar. Se kapitel 4.1 Gemmensamma riktlinjer och kapitel 6.7 Förorenad mark. Frågan hanteras mer detaljerat i kommunens handlingsplan för förorenad mark.</p>	<p>Ja</p>

<p>att minimera att föroreningarna sprids”. ÅOF menar att vi här har en tickande miljöbomb där kvicksilver, dioxin m.fl. klorerade kolväten kan bli biotillgängliga i näringsväven och komma att påverka ekosystemet i havet där fisk och fåglar drabbas hårt, i synnerhet toppkonsumenter som fiskgjuse, havsörn, utter och gråsäl. Landhöjningen gör på sikt att dessa fiberbanker kommer närmare ytan med risk för ytterligare omrörning och risk för att tas upp av bottenlevande organismer. Det är viktigt att kommunen tillsammans med Länsstyrelsen har bevakning på detta och det vore bra om det finns en speciell skrivning i översiktsplanen kring dessa fiberbankar. Detta kan komma att bli en stor utmaning att hitta en lösning på inom de kommande 15–20 åren.</p>		
<p>I avsnitt 5. Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) har ÅOF en synpunkt vad gäller kunskapskrav för de vattenområden som kan beröras av utbyggd bebyggelse. I punktsatserna står bl.a. att ”Redovisade LIS-områden är översiktligt bedömda mot kända naturvärden. Vid en dispensansökan, detaljplan eller bygglov ska alltid en konsekvensbedömning göras av naturvärden på platsen”. Som underlag till en bedömning ska en naturvärdesinventering krävas. Det är viktigt att fågelinventeringar görs så att inte sjöar med häckande storlom, fiskgjuse, skrattmåskolonier m.fl. och/eller vattendrag med häckande kungsfiskare m.fl. skyddsvärda arter berörs negativt. ÅOF kan konstatera att det är väldigt många områden utpekade och det nämns för varje område uppgifter om arter på Artportalen. Det är helt otillräckligt att hänvisa till denna databas som bygger på att personer på frivillig bas har rapporterat in artfynd till Artportalen. I de flesta områden finns inga uppgifter alls om naturvärden. Varje LIS-område måste inventeras vad avser naturvärden – det är vad som krävs enligt Artskyddsförordningen och Miljöbalken. Det kan finnas områden här som är helt olämpliga att bebygga och det är olyckligt att de redovisas utan att ett kunskapsunderlag finns. I utpekandet av LIS-områdena står visserligen att ”Att peka ut ett LIS-område innebär en möjlighet men inte en försäkran på att en dispens kan</p>	<p>Naturvärdena är i detta skede översiktligt bedömda och utpekade områden anses lämpliga att fortsätta utreda för utveckling. Vid efterföljande process så som dispensansökan eller detaljpaneläggning kommer relevanta utredningar att genomföras. Utredningarnas omfattning behöver anpassas till de framtida åtgärderna vilka är svåra att förutse i detta skede. Utfallet av utredningarna kommer ligga till grund för ett genomförande.</p>	<p>Nej</p>

<p>lämnas. För de utpekade områdena, som redovisas i kapitel 5.4 bedöms emellertid förutsättningarna för att kunna lämna dispens vara goda”. Detta anser ÅOF inte kan bedömas utan att en naturvärdesinventering först har gjorts i området.</p>		
<p>När det gäller avsnitt 5.6 LIS-områden - besöksnäring har ÅOF generellt samma synpunkt som för Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) att det som ett underlag för en bedömning ska göras en naturvärdesinventering. Artportalens uppgifter är otillräckliga.</p>	<p>Se svar ovan.</p>	<p>Nej</p>
<p>I avsnittet 6.3 Höga Kusten – ett rikt landskap med många intressen menar ÅOF att skrivningar är bra formulerade men att större hänsyn måste tas till de höga naturvärden som finns i Höga Kusten. Det gäller bl.a. skydd av känsliga fågelöar där ÅOF menar att kommunen och Länsstyrelsen behöver göra en översyn så att skyddsvärda fågelkolonier inte störs t.ex. av landstigning eller att för närgången turism med salsafaris m.m. Vi ser problemen på Gnäggen som ligger i Kramfors kommun där skyddsgränsen om hur nära med båt man får vara från ön många gånger överträds genom naturturismföretag och privatpersoner vilket är störande och kan spoliera häckningar i den stora tordmule- och sillgrisslekolonin som finns där. I Örnsköldsviks kommun har vi Flasan vid Ulvön som nu också hyser en stor koloni av tordmule och sillgrissla som behöver ett liknande skydd. Ett mera tight arbete mellan kommunerna i Höga kusten, Länsstyrelsen och Kustbevakningen är befogat för att inte störningen under häckningstid ska bli för stor.</p>	<p>Noterat. Frågan ligger utan för ramen för vad en översiktsplan kan hantera. Frågor som hör hemma i annan del av organisationen vidarebefordras till berörd verksamhet i kommunen.</p>	<p>Nej</p>
<p>I avsnittet 6.6. Klimatrelaterade risker har ÅOF tidigare i skrivningen gett synpunkter på viktiga åtgärder att göra som att anlägga våtmarker, lägga igen diken, satsa på mer lövskog, spara skyddszoner i skogsbruket mot vattendrag m.m. Viktigt att också inte tillåta bebyggelse för nära vattendrag eller kustområden i och med att havsnivån förväntas stiga och att nederbörden enligt klimatscenarier ökar med kraftigare vindar.</p>	<p>Noterat. Se tidigare svar.</p>	<p>Nej</p>

<p>I avsnitt 6.8. Kommunalt markinnehav stödjer ÅOF helt skrivningarna att områden av intresse för naturvård, skolverksamhetens närnaturområden och kulturmiljö där värdena är särskilt betydelsefulla ska kommunen överväga att förvärva marken. Dessutom att kommunens skogsinnehav fortsatt bedöms vara strategiskt viktig och ska behållas i kommunens ägo.</p>	<p>Synpunkten stämmer överens med planförslaget och ingen ändring har gjorts i planen.</p>	<p>Nej</p>
<p>ÅOF tycker i stort att förslaget till översiktsplan ser bra ut och är välformulerat. Det är viktigt att detta dokument verkligen blir vägledande för kommunen. ÅOF noterar att det saknas redovisningar av t.ex. ekologiskt känsliga områden som fanns i den förra översiktsplanen och hoppas att det inte är en bortglömd del. Kartskikt på detta måste finnas i de GIS-skikt som kommunen använder så att hänsyn till dessa beaktas i samband med olika ärenden.</p>	<p>De kartskikt ÅOF hänvisar till finns i planeringsunderlag i den digitala kartan. Dessa används även i bedömningar i efterkommande skeden.</p>	<p>Nej</p>
<p>De viktigaste delarna som ÅOF vill lyfta fram till planenheten på kommunen är att markanvändningen måste bygga på att kommunen tillvaratar ekosystemtjänster som t.ex. en rik flora och ett rikt insektsliv som är så betydelsefullt för pollinatörer.</p>	<p>Synpunkten stämmer överens med planförslaget och ingen ändring har gjorts i planen.</p>	<p>Nej</p>
<p>De viktigaste delarna som ÅOF vill lyfta fram till planenheten på kommunen är att inte överexploaterar vår natur med ytterligare vindkraftparker så att kommunen blir så ytmässigt industrialiserad att inga människor vill bo eller ens på sin fritid besöka stora områden i kommunen. Här behöver energisektorn istället satsa på energilagring i batteriparker i stället för att exploatera nya områden med vindparker som inte används när det blåser på grund av att den sammanlänkande elmarknaden är styrande.</p>	<p>Planförslaget pekar inte längre ut områden med ändrad markanvändning för vindkraft, se vidare i kapitel 4 i samrådsredogörelsen. Kommunen är positiv till batterilagring men denna fråga hanteras inte specifikt i översiktsplanen.</p>	<p>Ja</p>
<p>De viktigaste delarna som ÅOF vill lyfta fram till planenheten på kommunen är att kommunen värnar lövskogar på sitt markinnehav både tätortsnära och utanför tätorten samt att kommunen också kommunicerar med andra aktörer så att fler lövskogar bevaras särskilt i lövrika områden.</p>	<p>Se tidigare svar. Frågor som hör hemma i annan del av organisationen vidarebefordras till berörd verksamhet i kommunen.</p>	<p>Nej</p>

De viktigaste delarna som ÅOF vill lyfta fram till planenheten på kommunen är att naturvärdes- och fågelinventeringar måste vara grunden innan områden för olika typer av exploateringar pekas ut.	Se tidigare svar.	Nej
De viktigaste delarna som ÅOF vill lyfta fram till planenheten på kommunen är att kommunen verkar för anläggande av mer våtmarker och att mer vatten ska finnas i markerna. Det är den enskilt viktigaste och snabbaste åtgärden för att bli klimatneutral.	Se tidigare svar.	Nej
De viktigaste delarna som ÅOF vill lyfta fram till planenheten på kommunen är att riskerna med fiberbankarna utanför massaindustrierna lyfts så att det finns en beredskap att klara denna tickande miljöbomb som annars kan ställa till det ordentligt i ekosystemen för kommande generationer.	Se tidigare svar.	Ja
De viktigaste delarna som ÅOF vill lyfta fram till planenheten på kommunen är att större krafttag tas till för att få bort invasiva växtarter som jättebalsamin, blomsterlupin m.fl. Det är inte tillräckligt att förlita sig på att allmänheten ska fixa detta.	Noterat. Frågan ligger utan för ramen för vad en översiktsplan kan hantera. Frågor som hör hemma i annan del av organisationen vidarebefordras till berörd verksamhet i kommunen.	Nej